

**R. PAKSAS NEGALI
DALYVAUTI RINKIMŲ
KAMPANIJOJE**

Vilnius, gegužės 20 d. (ELTA). Apkaltos būdu iš Prezidento pareigų pašalintas Rolandas Paksas negali dalyvauti pirmalaikių Prezidento rinkimų kampanijoje, sako Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas Zenonas Vaigauskas.

“R. Paksas nėra registruotas kandidatu pirmalaikiuose Prezidento rinkimuose, todėl negali vykdyti jokios kampanijos. R. Paksas turėtų gerbti teisimą, kuris kaip tik šiuo metu sprendžia jo kandidatavimo klausimą, ir garbingai laukti šio teismo sprendimo”, - Eltai sakė Z. Vaigauskas.

VRK, remdamasi Seimo priimta Prezidento rinkimų įstatymo pataisa, atsisakė registruoti R. Paksą kandidatu į Prezidento postą. Šį sprendimą R. Pakso atstovai yra apskundę Vyriausiajam administraciniam ir Konstituciniam teismams.

Pasak Z. Vaigausko, jei teismai pripažintų, jog R. Paksas neregistruotas kandidatu neteisėtai, tuomet R. Pakso veiksmai dalyvaujant rinkimų kampanijoje jau dabar “lyg ir neužkliūtų”.

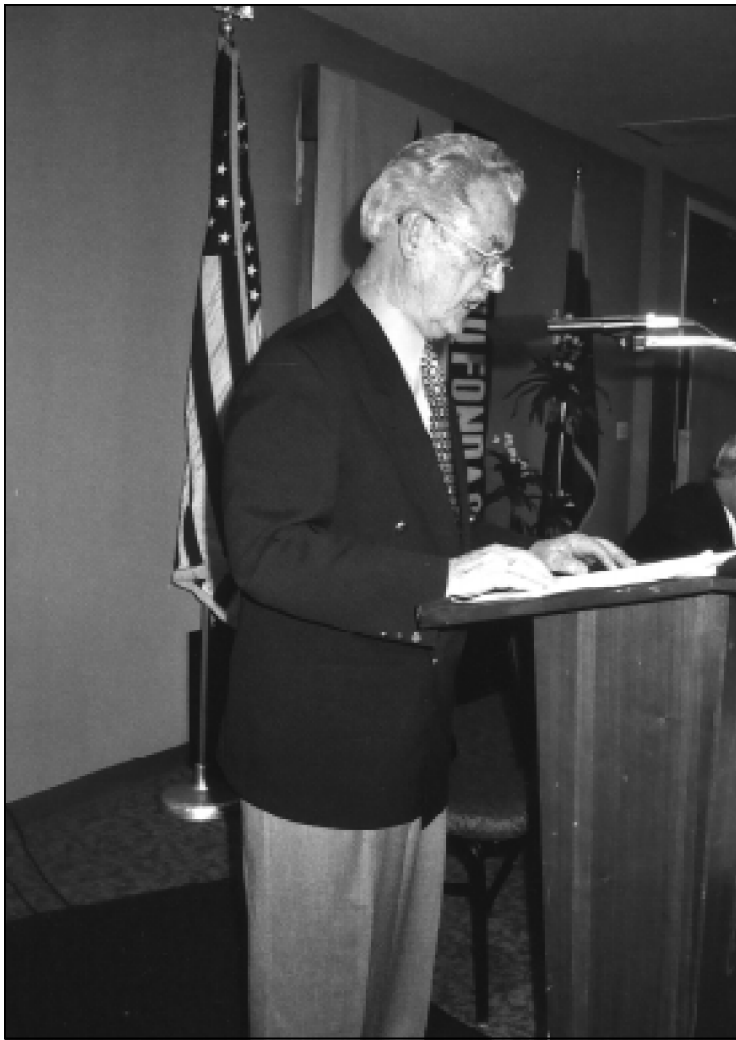
Tačiau jei teismas patvirtins, kad R. Paksas negali būti registruotas kandidatu, tai dabar po Lietuvą važinėjantis ir pinigų iš gyventojų renkantis bei agituojuantis R. Paksas, Z. Vaigausko teigimu, “galės būti apkaltintas apgavyste ir rinkėjų klaidinimu”.

“Aiškinsimės situaciją ir, manau, turėsime kreiptis į Rolandą Paksą, siūlydami jam susilaikyti nuo agitacinių veiksmų, kol jis nėra registruotas kandidatu”, - teigė Z. Vaigauskas.

Gegužės 19 d. Lietuvos televizija paskelbė, kad R. Paksas renka pinigų rinkimams, kuriuose oficialiai nedalyvauja. Susitikime su Vievio gyventojais rinkimų atributikoje R. Paksas ragino vietinius žmones paaukoti jo rinkimų kampanijai penkis litus skambinant nurodytu telefonu.

Tuo tarpu pats R. Paksas teigė esąs tikras, kad bus kandidatas, jei Lietuva yra demokratinė valstybė. LTV žurnalistei jis neatsakė, kas bus daroma su surinktomis lėšomis, jei VRK jo neregistruos.

Gegužės 19 d. VRK įteikė pažymėjimus penkiems kandidatams į prezidento postą - save išsikėlusiam, liberalcentristų ir konservatorių re-

Dr. Antanas Razma, Lietuvos fondo tarybos pirmininkas, kuris 1960 m. gruodžio 8 d. pradėjo milijoninio fondo idėjos skelbimą užsienio lietuviams, skaito savo pranešimą 41-ajame Fondo narių suvažiavime 2004 m. gegužės 8 d. Lemonte, IL.

**REZOLIUCIJOS PROJEKTU SIŪLOMA RUSIJAI
ATLYGINTI OKUPACIJŲ METU PADARYTĄ ŽALĄ**

Vilnius, gegužės 20 d. (ELTA). Seimui siūloma paremti Estijos Parlamento siekį apginti sovietų okupacijos pažeistas žmonių teises ir normalizuoti santykius su Rusija šiai atlyginant okupacijų metu padarytą žalą. Atitinkamos rezoliucijos projektą Seimo posėdžių sekretoriato ketvirtadienį užregistravo parlamentaras konservatorius Vytautas Landsbergis.

Rezoliucijos “Dėl Baltijos šalių santykių su Rusija normalizavimo” projekte siūloma Seimui paremti Estijos parlamento - Riigikogu siekį apginti sovietų okupacijos pažeistas žmonių teises ir normalizuoti santykius su Rusija šiai atlyginant 1940-1941 m. ir 1944-1991 m. okupacijų padarytą žalą.

Be to, parlamentarai raginami išreikšti griežtą protestą

miamam Valdui Adamkui, save išsikėlusiam, konservatorių ir Darbo partijos remiamam Petrui Auštrevičiui, socialliberalų iškeltai Vilijai Blinkevičiūtei, socialdemokratų iškeltam Česlovui Juršėnui bei Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos iškeltai Kazimirai Prunskienei.

dėl Rusijos Federacijos Tarybos Užsienio reikalų komiteto pirmininko Michailo Margelovo “viešų posakių, kuriuose jis daugybės Baltijos šalių žmonių tragediją niekinamas vadina “fantomų skausmais”. “Primename, kad tikroji, pagrindinė Rusijos nuostata dėl Sovietų Sąjungos įvykdytos Lietuvos okupacijos ir aneksijos gerai žinoma iš 1991-1992 m. Rusijos ir Lietuvos Sutarties dėl tarpvalstybinių santykių pagrindų, - teigiama rezoliucijos projekte. - Tai įsitikinimas ir viltis, kad SSR Sąjungai, “pašalinus Lietuvos suverenitetą pažeidžiančios 1940 m. aneksijos pasekmės, bus sudarytos papildomos Aukštųjų Susitariančių Šalių ir jų tautų tarpusavio pasitikėjimo sąlygos”.

“Lietuvos Respublikos Seimas įsitikinęs, kad ši Rusijos Federacijos nuostata lygiai taip pat taikytina Estijai ir norimiems Rusijos bei Estijos santykiams, kuriuos pagrįs istorinis teisingumas šalinant aneksijos pasekmės ir pagarba smurto paliestų žmonių teisėms, stiprinamas tarpusavio pasitikėjimas”, - rašoma dokumento projekte.

**LIETUVOS URM SEKRETORIUS
POLITINĖSE KONSULTACIJOSE
DĖL IRAKO**

Ketvirtadienį, 2004-05-20, LR Užsienio reikalų ministerijos (URM) sekretorius Evaldas Ignatavičius dalyvavo Vašingtone JAV Valstybės departamento iniciatyva surengtame šalių, kurių kariai dalyvauja JAV vadovaujamos koalicijos misijoje Irake, užsienio reikalų ministerijų politikos direktorių pasitarime. JAV inicijavo šį daugiašalį pasitarimą siekdamas pateikti savo ir sužinoti koalicijos partnerių nuomonę ir suderinti požiūrius svarbiais klausimais, įtrauktais į susitikimo darbotvarkę: politinis procesas Irake artėjant suvereniteto grąžinimo laikinai Irako vyriausybei terminui - birželio 30 dienai - ir su tuo susijusios Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos naujos rezoliucijos Irako klausimu rengimas.

Į partnerių aukšto rango diplomatus kreipėsi JAV Valstybės sekretorius Colin Powell. Savo pasakyme jis pabrėžė, kad JAV vadovaujamos koalicijos veiksmai atkuriant ir stabilizuojant Iraką po Sadamo Huseino režimo nuvertimo tarnauja taikos regione ir pasaulyje interesams bei atitinka 25 milijonų irakiečių lūkesčius ir poreikius. Jis plačiai apžvelgė pagrindinius suvereniteto grąžinimo irakiečiams politinius ir saugumo aspektus, teigiamai vertino koalicijos partnerių ir JTO įnašus į šį procesą, apibūdino pagrindinius elementus, kuriuos JAV norėtų matyti būsimoje naujoje JT ST rezoliucijoje Irako klausimu. Sekretorius Powell su padėka atsiliepė apie visų šalių, dalyvaujančių koalicijoje, įnašą į jos veiklą. Jis kvietė koalicijos partnerius aktyviau reikšti savo idėjas ir požiūrį, kelti jiems rūpimus klausimus, tokiu būdu įtakojant būsimos rezoliucijos turinį.

Lietuvos URM sekretorius pasisakė apie tarptautinės bendrijos atsakomybę už saugumo ir stabilumo Irake sukūrimą kaip būtiną ir neatsiejamą taikos, saugumo ir stabilumo pasaulyje komponentą. Evaldas Ignatavičius išreiškė savo valstybės paramą koalicijos pastangoms, pabrėžė pasiryžimą ir toliau išlaikyti Lietuvos karių koalicijos pajėgų sudėtyje Irake, kvietė stiprinti Jungtinių Tautų Organizacijos vaidmenį Irako stabilizavimo procese. Lietuvos diplomatas dėkojo JAV Administracijai už šias

svarbias jos surengtas konsultacijas, kurios, be kita ko, padeda formuoti šalių - koalicijos narių visuomenių supratimą apie situaciją Irake.

Susitikimą atidarė ir atskiras jo temines sesijas vedė JAV valstybės sekretoriaus padėjėjai, Valstybės departamente atsakingi už darbą su Europa ir Eurazija - Elizabeth Jones, su Artimaisiais Rytai - William Burns, su Jungtinių Tautų Organizacija - Kim Holmes. Ekonomikos klausimus Valstybės departamente kuruojantis valstybės sekretoriaus padėjėjas Anthony Wayne pirmininkavo diskusijai ekonominiais Irako atstatymo klausimais.

Renginyje Valstybės departamente taip pat pasisakė būsimoasis JAV ambasadorius Irake John Negroponte, su svečiais trumpai susitiko Valstybės sekretoriaus pavaduotojas Richard Armitage.

Be JAV ir Lietuvos, renginyje taip pat dalyvavo Albanijos, Australijos, Azerbaidžano, Bulgarijos, Čekijos, Danijos, Didžiosios Britanijos, Estijos, Filipinų, Gruzijos, Italijos, Japonijos, Kazachstano, Latvijos, Lenkijos, Makedonijos, Moldovos, Mongolijos, Nyderlandų, Naujosios Zelandijos, Norvegijos, Pietų Korėjos, Portugalijos, Rumunijos, Singapūro, Slovakijos, Tailando, Turkijos, Salvadoro, Ukrainos ir Vengrijos atstovai.

*Andrius Krivas,
Ministras patarėjas*

**VILNIUJE BRITŲ
AMBASADORIAI**

Vilnius, gegužės 21 d. (ELTA). Vilniuje darbą pradeda dvi dienas truksianti Šiaurės ir Baltijos šalyse reziduojančių Jungtinės Karalystės ambasadorių regioninė konferencija. Konferencijoje dalyvaus britų ambasadoriai, dirbantys Islandijoje, Suomijoje, Švedijoje, Danijoje, Latvijoje, Estijoje ir Norvegijoje. Į konferenciją taip pat atvyks aukšti Jungtinės Karalystės užsienio reikalų ministerijos pareigūnai.

Ambasadoriai ir ministerijos pareigūnai aptars ES politiką, neseniai įvykusią ES plėtrą ir su ja susijusius klausimus, Šiaurės ir Baltijos šalių bei Jungtinės Karalystės bendradarbiavimą, regioninius pokyčius bei Jungtinės Karalystės veiklą šiame regione.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

A. BRAZAUSKO RŪPESTIS

Vilnius, gegužės 20 d. (ELTA). Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narė konservatorė Rasa Juknevičienė kaltina valdančiųjų socialdemokratų vadovus darant “šiurkštų spaudimą” policijos generaliniam komisariui Vytautui Grigaravičiui.

R. Juknevičienė spaudos konferencijoje sakė nesuprantanti, kodėl, sulaikius buvusį EBSW vadovą Gintarą Petriką, taip akivaizdžiai išaugo įtampa socialdemokratų vadovų gretose. Parlamentarės nuomone, būtent dėl padidėjusios įtampos ir jaučiamo spaudimo G. Petrikas galėtų būti apklausiamas ne Lietuvoje, o Jungtinėse Amerikos Valstijose.

“Prasidėjo labai šiurkštus Premjero Algirdo Brazausko spaudimas policijai, pasisakymai dėl policijos būtent dabar, būtent šiuo metu, ir toks spaudimas tikrai neturi būti toleruotinas teisinėje valstybėje. Man tai primena Rolando Pakso ir jo aplinkos veiksmus, kada buvo bandoma daryti įtaką teisėsaugos vadovams dėl vieno ar kitų tiesiogiai asmeniškai privačiai su R. Paksu ar jo aplinka susijusių dalykų”, - sakė R. Juknevičienė.

Paklausta, ar pats V. Grigaravičius yra užsiminęs apie jam daromą spaudimą, R. Juknevičienė sakė tokių nusiskundimų iš policijos vadovo negirdėjusi.

Tačiau konkretus faktas, liudijantis apie daromą spaudimą, R. Juknevičienės manymu, esąs vidaus reikalų ministro Virgilio Bulovo delsimas paskirti V. Grigaravičiaus pavaduotoją.

“Po to, kai Romualdas Senovaitis buvo nuėjęs dirbti pas R. Paką į Prezidentūrą, iki šiol V. Grigaravičius neturi pavaduotojo. Ir kiek kandidatūrų buvo siūloma nė vienai jų vidaus reikalų ministras nepritarė”, - sakė R. Juknevičienė.

Parlamentarė taip pat paragino patį vidaus reikalų ministrą V. Bulovą pasitraukti iš posto, nes jo inicijuotos Baudžiamojo proceso kodekso pataisos 1996 m. “padėjo EBSW susigrąžinti buvusių areštuotų akcijų už 20 mln. litų”.

R. PAKSAS ĮTARIAMAS PIKTNAUDŽIAVĖS TARNYBA

Vilnius, gegužės 20 d. (ELTA). Iš beveik tris valandas trukusios apklausos Generalinėje prokuratūroje nušalintasis prezidentas Rolandas Paksas ketvirtadienį išėjo kaip įtariamasis, nors iki šiol tiriant galimą įtaką bendrovei “Žemaitijos keliai” tebuvo liudytojas.

R. Paksui pranešta apie įtarimus pagal Baudžiamojo kodekso 228 straipsnio 1 dalį, kuri numato valstybės tarnautojo baudžiamąją atsakomybę už piktnaudžiavimą tarnybine padėtimi arba savo įgaliojimų viršijimą, jeigu tuo buvo padaryta didelės žalos.

Šį ikiteisminį tyrimą atliekantis Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamento prokuroras Aidas Mažeika apklausos detalių nekomentuoja, tačiau pabrėžia, kad į visus pateiktus klausimus R. Paksas atsakė geranoriškai. “Šiuo metu daugiau klausimų jam nėra, o toliau - matysime”, - Eltai sakė A. Mažeika.

Už minėtą nusikaltimą gali būti baudžiama teisės dirbti tam tikrą darbą atėmimu, bauda, areštu arba iki ketverių metų laisvės atėmimu.

Kaip ir ankstesniais kartais, R. Paksas į Generalinę prokuratūrą buvo atvykęs su savo advokatu Vytautu Sviderskiu.

Konstitucinis Teismas savo nutarime yra konstatavęs, kad R. Paksas, siekdamas įgyvendinti jam artimų privačių asmenų turtinius interesus ir naudodamasis savo statusu, davė nurodymus savo patarėjui Visvaldui Račkauskui pasinaudojant tarnybine padėtimi per teisėsaugos institucijas paveikti UAB “Žemaitijos keliai” vadovų ir akcininkų sprendimus dėl akcijų perleidimo R. Paksui artimiems asmenims.

Taip, anot Konstitucinio Teismo, R. Paksas 2003 metais, siekdamas įgyvendinti jam artimų privačių asmenų turtinius interesus ir naudodamasis savo statusu, šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė priesaiką.

Nuo šiol R. Paksas yra įtariamasis jau dviem nusikaltimais.

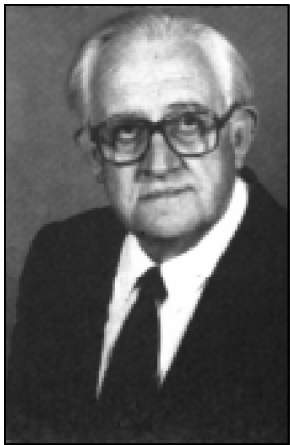
Šių metų balandžio 30 d. Generalinės prokuratūros prokuroras Mindaugas Dūda jam pranešė apie įtarimą atskleidus valstybės paslaptį. Šis ikiteisminis tyrimas jau baigtas. 6 tomų byla su kaltinamuoju aktu trečiądienį perduota Vilniaus apygardos teismui.

SUKLASTOTAIS PARAŠAIS Į PREZIDENTŪRĄ

Vilnius, gegužės 20 d. (ELTA). Vyriausiasis administracinis teismas pradėjo nagrinėti “Lietuvos aidą” savininko Algirdo Pilvelio skundą dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) atsisakymo registruoti jį kandidatą į prezidentus. A. Pilvelis prašo teismo panaikinti gegužės 12 d. priimtą šios komisijos sprendimą ir įpareigoti įregistruoti jį kandidatą į prezidentus. Gegužės 14 d. VRK pirmininkas Zenonas Vaigauskas pranešė Generalinei prokuratūrai apie galimą nusikaltimą - piliečių parašų klastojimą.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Tarptautinis Raudonasis Kryžius, kurio centras yra Ženevoje, paskelbė pranešimą apie JAV kariuomenės kai kurių dalinių elgesį Irako kalėjimuose. Pirmą kartą paskelbė dienraštis “The New York Times”. Po to sekė “The Wall Street Journal”. Raudonojo Kryžiaus komitetas Šveicarijoje pripažino, kad kai kurie okupacijos Irake daliniai sulaužė Trečiąją ir Ketvirtąją Ženevos Konvenciją, kuri kalba apie karo belaisvių priežiūrą, jų tardymą ir persekiojimą tamsiose vienutėse. Pranešimas pripažįsta, kad Bagdado Abu Ghraib kalėjime tarp 70 ir 90 procentų kalinių buvo suimti per klaidą ir tardomi nelegaliai. Viename Bagdado priemiestyje buvo suimti 79 irakiečiai vyrai, kurių amžius buvo tarp 13 ir 81 metų. Jie išbuvo žiauriuose kalėjimo sąlygose savaites. Įvyko brutalūs nesusipratimai, kol kaliniai Raudonojo Kryžiaus pagalba buvo išvaduoti. Daugelis kalinių turėjo įvairius sužeidimus, pergyveno nereikalingas kančias, pažeminimus.

Prezidentas Bush pats pasmerkė kai kurių žvalgybos karininkų elgesį, tačiau prezidentas atsisakė atleisti iš pareigų Gynybos sekretorių Donald Rumfeld, nors Kongrese daug kalbėtojų reikalavo nubausti, pašalinti sekretorių. Prezidentas, priešingai, pagyrė jo nelengvas sekretoriaus pareigas, sakė, kad tauta turi būti dėkinga Rumsfeldui už jo tarnybą. Prezidentas Bush susitiko Baltuose rūmuose su viceprezidentu Dick Cheney, su valstybės sekr. Colin Powell, su karinės žvalgybos direktorium George Tenet ir kitais kabineto nariais. Jiems teko apžiūrėti įvairias slaptas kalėjimuose padarytas nuotraukas, kurios parodė kaip prižiūrėtojai elgėsi

— Keliais sakiniiais —

• **Indijos** parlamento rinkimuose įvyko nelaukti pasikeitimai. Daugiausia balsų laimėjo Indijos Kongreso partija, kuriai vadovauja atnaujintojo žuvusio Rajiv Gandhi našlė Sonia Gandhi. Generalinis Kongreso partijos sekretorius paskelbė, kad Sonia ištekėjo už Rajiv Anglijoje, kur

PASAULIS SMERKIA AMERIKIEČIUS

su irakiečiais kaliniais. Tarp įvairių dokumentų, jų tarpe Raudonojo Kryžiaus 24 lapų pareiškimo, svarbus dokumentas buvo pareiškimas filipiniečių kilmės majoro generolo Antonio Taguba, susidedas iš 53 lapų. Generolas Taguba neslėpė jokių faktų ir pareiškė apie įvykius Armijoje tiesiai ir atvirai. Jis yra imigrantas, gimęs Maniloje, Filipinuose. Jo tėvas tarnavo JAV kariuomenėje, buvo patekęs į japonų nelaisvę. Jo sūnus užaugo Havajuose, įstojo į Armiją ir tapo generolu. Paskutiniu metu generolas “Tony” vadovauja Armijos jėgoms Kuveite. Jo parašytas “Taguba report” atidarė akis Pentagono strategams.

Nicholas Berg iš Chester, PA, kuris Irake lankėsi kelis kartus komerciniais tikslais, buvo irakiečių suimtas ir laikomas kalėjime. Vėliau šio žydo kūnas rastas prie kelio, netoli Bagdado, bet be galvos. **Reuters**

Daug sunkumų Irake Amerikos karo jėgos susilaukė iš jauno, 31 metų amžiaus šiitų musulmonų vadovo Muqtada al-Sadr. Jis turi apie 500 vyrų kariuomenę kasdien sušaukia tikinčiuosius šįjitus į popietines pamaldas. Jo mečetė gerokai sugriovė JAV karo jėgos. Kovose Karbala, Najaf ir pačiame Bagdade jų vadas kalba apie pasiaukojimą Alachui, apie teroro puolimus. Paskutinėje kovoje žuvo 22 al-Sadr kovotojai. Tarp žuvusių buvo moterų ir vaikų. Pats al Sadr gyrėsi spaudai, kad amerikiečių elgesys Bagdade ir kituose kalėjimuose tik sukėlė įsitikinimą, kad jie nei kiek nesiskiria nuo Saddam Hussein.

Izraelio kariuomenė prarado 5 kareivius Gazos pakrašty, kur kariuomenė, pasinaudo-

abu studijavo Cambridge universitete. Sonia apsigyveno Indijoje, tapo Indijos piliete 1983 metais, ji puikiai kalba indų kalba. Kongreso partijoje Sonia yra labai populiari. Dabartinis Indijos premjeras pripažino jos laimėjimą. Ji yra gimusi Italijoje, tačiau visada laimi Indijos seimo narės ir parlamento vietą. Pastaruose balsavimuose į parlamentą

dama malūnsparniais, šarvuotais ir aviacija, bandė surasti palestiniečių karių susprogdintų Izraelio kareivių kūnų dalis, kad būtų galima jas surinkti ir palaidoti. Per dvi dienas Gazoje žuvo 11 kovotojų. Rafa mieste pietinėje Gazos dalyje izraeliečiai susprogdino kelis tunelius, kuriais palestiniečiai pristatydavo savo kovotojams ginklus ir amuniciją. Dideli sprogimai paskatino Islamic Jihad organizaciją pasigirti, kad tai jos kovotojai pradėjo keršyti Izraelio kariuomenei. Spėjama, kad palestiniečiai patys surenka žuvusių izraeliečių kūnų dalis, kad žydai negalėtų jų palaidoti. Palestinos jaunuoliai, didžiausiame sprogame, patys buvo užlipę ant Izraelio šarvauto automobilio ir įkišo į jo angas sprogmenų, jį sunaikindami ir patys žudami. Mes tęsime kovas, kol Palestinoje neliks nė vieno žydo, paskelbė Jihad vadai.

Religiniai karai įsiliepsnojo Nigerijoje. Čia Kano provincijoje krikščionys staugia pajuto, kad gyventi tarp musulmonų nesaugu. Staiga musulmonai kaimynai, ginkluoti mačetėmis, pradėjo deginti krikščionių namus ir juos žudyti. Valstybės policija savo akimis matė, kaip islamo išpažinėjai užmovė jaunam krikščioniui ant kaklo seną automobilio padangą ir jį gyvą sudegino. Prezidentas Obasanjo, pats krikščionių tikėjimo, įsakė policijai pradžioje šaudyti į kovojančius į orą, tačiau vėliau liepė raminti musulmonus šaudant į siaučiančią minią. Nors prezidentas anksčiau priklausė karinei valdžiai, kuri kietai valdė didžiausią Afrikos šalį, dabartinėje demokratijoje bandė išlyginti įvairius religinius ir politinius nesutarimus, pasakė, kad per 15 metų Nigerijoje tarpusavio kovose buvo nužudyta daugiau 10 tūkstančių žmonių. Kano mieste musulmonai nužudė net pasislėpusius bažnyčioje krikščionis. Musulmonai skundėsi, kad Vakarų valstybės suplanavo islamo išpažinėjų žudynes. Gegužės 2 ir 4 dienomis jaunai krikščionys Yelwa mieste sunaikino apie 600 savo kaimynų musulmonų.

buvo išrinktas ir Sonios sūnus Rahul Gandhi. Kongreso partija laimėjo parlamente 279 vietas, o valdančioji Bharatiya Janata partija gavo 187 vietas.

• **JAV prezidentas** George Bush pasirodė arabų televizijos programoje, kur pasmerkė amerikiečių kareivių elgesį Irako kalėjimuose. Ta pačia proga prezidentas kreipėsi į (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

PASAULIS PASIPIKTIŅĖS
JAV ELGESIU IRAKE

Tarptautinės organizacijos teigia turinčios daug žinių apie baisų Irako okupacinių karių elgesį su Irako žmonėmis. Sveiku protu nesuprantamas karių žiaurumas žinomas sąjungininkų vyriausybėms, bet ne visi faktai skelbiami, kad dar labiau nesukrėstų visuomenės. Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus komiteto žiniomis, net 80 proc. irakiečių yra areštuojami per klaidą. Tarptautinė žmogaus teisių organizacija “Amnesty Inernational” praneša, jog nužudomi civiliai, kurie nekelia jokios grėsmės saugumui. Nušautųjų tarpe yra ir vaikų. Jungtinių Tautų vaikų skyrius Ženevoje skelbia, jog koalicijos kariai nederamai elgiasi su Irako vaikais.

JAV Senato ginkluotųjų pajėgų komitete buvo prarastas apklausinėjimas. Generolas majoras Antonio Taguba pateikė raštu pranešimą apie kalinių žeminimą. Jis pranešė apie sistemingą ir neteisėtą elgesį su irakiečiais kaliniais. Generolas nurodė, kad “yra daug sadistinio, baisaus ir ištvirtėliško nusikalstamo elgesio su sulaikytaisiais”. Jo pareiškimus galėjome girdėti ir Amerikos televizijų laidose. Komiteto nariams buvo parodyti kankinamų irakiečių vaizdai. JAV žiniasklaida pranešė apie tris paslaptinius diskus su žiauriomis nuotraukomis, kurias nuo visuomenės slepia Pentagono vadovai. Nuotraukose matyti, kaip JAV kariai užsiima seksu ir verčia tai daryti irakiečius. Bet kokias Amerikos vyriausybės užuominas, jog kalinius kankino ir išniekino tik pavieniai JAV kariai, paneigia patys kariai. “The Washington Post” viena iš šešių karių, kuriems buvo pateikti kaltinimai, papasakojo, kad jai buvo įsakyta irakiečių gyvenimą “paversti pragaru”, kad jie pradėtų kalbėti. Karo žvalgybos atstovai ir armijos žmonės nustatydavo, kaip elgtis su kaliniais. Ta moteris sakė, jog jos uždavinys buvo palaužti kalinius, kad būtų juos lengviau apklausti. Kalėjime Abu Graibo jie būdavo išrengiami, verčiami ilgas valandas stovėti arba klūpėti. Kartais jie turėdavo stovėti ant dėžių ir atlikti tokius veiksmus, kad greičiau nuvargtų. Britanijos dienraštis “The Guardian” pranešė, jog seksualinis irakiečių žeminimas Abu Graibo kalėjime yra ne besismaginančių sargybinių išradimas, bet specialiųjų pajėgų karių spaudimo sistemos dalis. Kankinimai nesiskiria nuo metodikos, naudojamos tardant atsparumui palaužti, kuri vadinama R2I (“Resistance to interrogation”). Vienas tos sistemos būdas – laikyti kalinius nuogus. Tai matėme nuotraukose, kur kaliniai, kaip šuneliai, verčiami nuogi šliaužioti prišti už pavadžio, ir, stebint kariškėms moterims, atlikti seksualinius veiksmus. Nuogiems užmaunami ant galvų gaubtai ir suguldomi krūvomis, bet neleidžiant miegoti, jie negauna maisto ir sutrikdomas laiko suvokimas. “The Washington Post” pranešė, jog JAV Gynybos departamentas pernai leido naudoti žiaurius tardymo būdus ir Gvantanamo įlankos kalėjime Kuboje. Tokiems veiksmams turi pritarti aukštieji Pentagono pareigūnai.

Pagaliau Amerikos vadovybė suprato, kokia milžiniška žala padaryta jos prestižui, kai pasaulio pasipiktinimas pasiekė zenitą. Prez. G. Bush atsiprašė arabų, bet tai buvo per vėlu. Jei JAV būtų griežtos Izraelio ir palestiniečių taikos klausimu, leidžiant palestiniečiams turėti savo valstybę, nebūtų reikėję ir Irako karo. Izraelio elgesys okupuotose palestiniečių žemėse nepateisinamas, kaip nepateisinamas ir Rusijos atsisakymas čėčėnams suteikti nepriklausomybę.

S. Tūbėnas

VYKSTA KEISTI DALYKAI

Siekdamas apsaugoti Lietuvą nuo Baltarusijos likimo, ekspremjerą Gediminą Vagnorių nutarė padėti, jo nuomone, kolūkių išsiilgusiam Darbo partijos vadui Viktorui Uspaskichui apsilankyti Baltarusijoje.

Krikščionių konservatorių socialinės sąjungos vadą nusprendė padovanoti V. Uspaskichui dovanėlę - traukinio “Vilnius-Minskas” bilietą į Baltarusijos kaimą Prudų, kur jis “galėtų savo kojomis aplankyti dirvonuojančius kolūkių laukus ir atlaisvintas nuo gyvulių tuščias fermas”.

“Ne dėl “skūpumo”, bet dėl praktinių sumetimų pirkome paprastą bendrą (o ne verslo) traukinio bilietėlį, kad galėtų betarpiškai pabendrauti su paprastais Baltarusijos žmonėmis, kurie galėtų atvirai pasakoti, ką iš Baltarusijos padarė likusi kolūkinė santvarka ir prie valdžios esantys Baltarusijos “uspaskichai”, - sakė spaudos konferencijoje Seime G. Vagnorius.

Dalyvaujant žurnalistams parlamentaras iškilmingoje ceremonijoje šį bilietą perdavė tarsi iš istorinio archyvo prisikėlusiams “pionieriams” ir paprašė jį įteikti V. Uspaskichui. Beje, tą rytą Seimo nario V. Uspaskicho jo darbo kabinete parlamento rūmuose nepavyko rasti, tačiau ten buvusi darbuotoja žadėjo šią “dovanėlę” perduoti.

“Taigi, kolega V. Uspaskichai, priimk iš mūsų paprastą rytdienos traukinio į Baltarusijos kolūkių bilietėlį, gal tai padės apsaugoti Tave ir visus Lietuvos žmones nuo skurdaus Baltarusijos likimo. Nepaversk Lietuvos Baltarusija, kurioje ir pats nenorėtum gyventi, nes liksi be ES milijonų”, - spaudos konferencijoje patarė G. Vagnorius,

svarstydamas, kam V. Uspaskichui reikalingi kolūkiai.

Pasak G. Vagnoriaus, Lietuvą pavertus kolūkiais, kur viskas bendra, lengviausia būtų išvogti ES fondų pinigų, į kuriuos akivaizdžiai nusi-taikė politikos biznierių - naujieji lietuviai.

Ekspremjero nuomone, Lietuvos gyvenime įprastu tampa demagogija, kai apsvogę asmenys vagimis vadina apvogtuosius ar net kaltina visą Lietuvos tautą, kurios sąskaita susikrovė abejotinos reputacijos kapitalą.

Ar verta stebėtis, kad asmenys, kurie iš SAPARD fondo (skirto smulkiam ir vidutiniam kaimo verslui) priglaudė Kėdainių įmonėms dešimtis milijonų litų, šiandien dievagojasi, jog iš valdžios ir ES nenori nė lito. Ar verta stebėtis, kai buvęs Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas, kaip valdžios vyras, trejus metus įnirtingai priešinosi net menkos minimalios algos padidinimui, dabar jau žadėtų algas ir pensijas net padvigubinti ar net indėlius grąžinti, kai iš to anksčiau atvirai tyčiojosi, - svarstė G. Vagnorius.

Ekspremjero teigimu, tokie keisti dalykai Lietuvos nebestebina. “Ar galėtų būti dar įdomiau? Matomai, taip, nes juokdaryų Stašaičių - Štusauskų - Uspaskichų politikos žvaigždžių grandinė dar nesibaigs. Tad ar nesulauksime vaizdelio, kai premjeras Uspaskichas su prezidentu Petrikiu Lietuvos teisingumo portfelį pasiūlys Kauno teisuoliui Doktorui, o Seimas apmokestins šiukšliadėžes, iš kurių dabar maitinasi vargšai”, - galimą scenarijų spaudos konferencijoje dėstė G. Vagnorius.

Bet konservatoriai sako

“visiškai rimtai” esą pasirenkę savo partijos lėšomis nupirkti traukinio bilietą Darbo partijos pirmininkui Viktorui Uspaskichui į Rusiją - gimtąjį jo miestą Archangelską.

“Ten V. Uspaskichas galės mokyti savo tautiečius, kaip toliau puoselėti kolūkius, kaip juos gelbėti nuo visiško sužlugimo, kaip kelti gerovę ir kaip siekti tų tikslų, kuriuos jis yra išskėles”, - spaudos konferencijoje kalbėjo konservatorė Rasa Juknevičienė.

Paklausta, kodėl V. Uspaskichui siūlo vykti būtent į Rusiją, R. Juknevičienė teigė, jog būtent ten yra jo gimtinė. “Jai taip kalbėtų baltarusis - kalbėčiau apie Baltarusiją, jei taip niekintų lietuvių tautą kitos tautybės žmogus - vokiečių ar prancūzas - lygiai tą patį padaryčiau”, - aiškino R. Juknevičienė.

Prieš tai vykusioje spaudos konferencijoje parlamentaras Gediminas Vagnorius pareiškė “komandiruosis” V. Uspaskichą į kaimyninę Baltarusiją.

Paklausta, ar tokie siūlymai netaps pretekstu Rusijos politikams eskaluoti temos apie Lietuvoje neva vykstantį persekiojimą už tautybę ar politines pažiūras, R. Juknevičienė teigė mananti, jog lietuviai turi gintis.

“Aš manau, kad lietuviai turi gintis nuo tautos niekinimo, ir jei mes neturėsime stuburo ir jei tik bijosime, kad kas nors ką nors ne taip supras, jau bus peržengtos ribos. V. Uspaskichas jau yra peržengęs ribas. Kiekvienas bet kurios tautybės žmogus jis turi savo tautiškumo jausmą ir peržengti tų ribų, niekinant, kad lietuviai patys nesugeba čia tvarkytis, - negalima”, - teigė R. Juknevičienė.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Atkelta iš 2 p.)

JAV Kongresą, prašydamas dar 25 milijonų dolerių karo veiksmams Irake ir Afganistane.

- **Saudo Arabijoje** teroristai nužudė du amerikiečius, du anglus, vieną australą ir vietinį policininką Yanbu miestelyje, kur bombos sužiedė 19 žmonių. Policija sugavo sprogdintojus. Daug užsieniečių, dirbusių toje vietovėje, išvažiavo namo. Sosto įpėdinis Abdullah kaltino “zionistus”.

- **Zimbabvė** valdžia įsakė uždaryti visas privačias vidurines mokyklas, nes jos tiek daug kainuoja, kad juodieji piliečiai negali siųsti į jas savo vaikų. Šalies privačios mokyklos pernai prarado 60% mokinių.

- **Graikijoje**, pasirengusiai šių metų vasaros Olimpiadai, pasirengusiems žaidimams, bijoma

teroristų išpuolių. Neseniai prie Atėnų policijos būstinės sprogo trys mažos bombos. Niekas neprisipažino padėjęs bombelių, kurios sužiedė vieną policininką.

- **Gruzijos** prezidentas Mikhail Saakashvili buvo labai šiltai sutiktas Ajaria regione, kuris nutarė atsiskirti nuo Gruzijos. Regiono vadėva Aslan Abashidze pabėgo iš savo vietos ir apsigyveno Rusijoje.

- **Buvęs Baltųjų rūmų** biudžeto direktorius Mitch Daniels laimėjo Indijanos pirminius balsavimus ir tapo respublikonų partijos kandidatu valstijos gubernatoriaus vieton.

- **Turkijos** saugumo įstai-ga išaiškino teroristų planus pulti Turkijoje planuojamą NATO valstybių vadų konferenciją, kuri bus birželio mėn.

Ten dalyvaus ir prezidentas Bush. Turkijoje suimti 16 teroristų įtariamųjų, veikė su al-Qaida.

- **Indonezijoje** balsavimus laimėjo buvusio prezidento Suharto partija Golkar, gavusi 21.6% visų balsų. Antroje vietoje liko dabartinė prezidentė Megawati Sukarnoputri su 18.5% balsų. Radikalus mula, garsus teroristas Abu Bakar Basyr buvo paleistas iš kalėjimo prieš balsavimą, bet buvo po rinkimų vėl suimtas.

- **Argentinos** vyriausybė, paskelbė įstatymą, kuris reikalauja taupyti elektrą, suvaržyti jos vartojimą, energijos kainos pakeltos 50%. Bolivijoje radikalai paskelbė streiką. Reikalaujama pašalinti valstybės prezidentą Carlos Mesa, nes jis susitarė eksportuoti natūralias dujas į kaimyninę Argentiną.

KONSTITUCINIS TEISMAS SPRENDŽIA R. PAKSO KANDIDATAVIMO DILEMĄ

Lietuvos Konstitucinis Teismas viešame gegužės 18 d. posėdyje išnagrinėjo Seimo narių grupės ginčijamas Prezidento rinkimų įstatymo pataisas ir pradėjo rengti nutarimą, nuo kurio priklausys nušalintojo Prezidento Rolando Pakso galimybė vėl siekti šalies vadovo posto.

Tikimasi, kad šį nutarimą Konstitucinis Teismas parengs ir paskelbs greičiau negu įstatymo nustatytas vieno mėnesio terminas.

Gegužės 4 d. priimtą Prezidento rinkimų įstatymo 2 straipsnio papildymą, kuriame nustatyta, kad Respublikos prezidentu 5 metus negali būti renkamas asmuo, kurį Seimas apkaltos proceso tvarka pašalino iš užimamų pareigų ir panaikino jo Seimo nario mandatą. Konstitucinio Teismo posėdyje ginčijo Seimo Liberalų demokratų frakcijos seniūnas Henrikas Žukauskas ir Seimo narys Vytautas Zabiela.

Naujas teisės normas gynė Seimo narys Julius Sabatauskas, Seimo kanceliarijos Teisės departamento vyresnysis patarėjas Mindaugas Girdauskas ir vyriausiasis specialistas Girius Ivoška.

Parlamentaras H. Žukauskas minėtas įstatymo pataisas kritikavo kaip antikonstitucines ir antidemokratinas. Jo vertinimu, Konstitucijos 78 ir 79 straipsniuose išvardintas Prezidentui taikomų reikalavimų sąrašas yra baigtinis ir negali būti plečiamas žemesnės galios teisės aktu. Anot H. Žukausko, Prezidento rinkimų įstatyme gali būti nustatyta tik rinkimų vykdymo tvarka.

Kaip aiškino H. Žukauskas, tik vienam asmeniui - R. Paksui - taikomi įstatymo apribojimai akivaizdžiai prieštarauja teisinės valstybės principui, nes Seimas šiomis pataisomis ėmėsi vykdyti teisingumą, o teisingumą pagal Konstituciją gali vykdyti tik teismas. "Lietuvos Respublikos Seimas ir jo pirmininkas Artūras Paulauskas šiuo įstatymu pažeidė Konstitucijos 3 straipsnio nuostatą, kuri draudžia varžyti tautos suvereniteto galias", - tvirtino H. Žukauskas.

Šiai nuostatai antrino ir parlamentaras V. Zabiela. Jo žodžiais, Seimas šiuo atveju pasielgė pagal Lietuvai svetimą parlamentinio suvereniteto principą ir ėmėsi už visus piliečius spręsti, kokią asmenį jiems rinkti ar nerinkti Prezidentu.

Tuo tarpu įstatymų leidė-

jo interesus Konstituciniame Teisme gynę Seimo atstovai oponavo, kad ginčijamos įstatymo normos tik įtvirtina, o ne pažeidžia konstitucinių vertybių pusiausvyrą.

Teiginį, esą Seimas minėtomis pataisomis "vykdė teisingumą", **parlamentaras J. Sabatauskas** pabrėžė esant iš esmės neteisingu, nes Seimas tik "įgyvendino įstatymų leidybos teisę įtvirtinti Konstitucijos nuostatas". Pasak jo, teisinėje valstybėje neįmanoma situacija, kai asmuo, kuris viešai prisiekė būti ištikimas Lietuvos Respublikai, Konstitucijai, o vėliau šią priesaiką sulaužė ir Konstituciją šiurkščiai pažeidė, nepraėjus protingam laikui, vėl kandidatuotų į Prezidentus. Anot J. Sabatausko, tokia situacija pažeistų asmenų lygybės prieš įstatymus principą ir reikštų dvigubus standartus, nes kitiems valstybės pareigūnams po nustatytų pažeidimų tam tikrą laiką draudžiama dirbti panašų darbą.

Be to, J. Sabatausko teigimu, nušalintajam Prezidentui vėl siekiant posto, būtų iškreipta visa apkaltos instituto, kaip visuomenės savisaugos priemonės, prasmė.

J. Sabatauskas atmetė įstatymo kritikų priekaištus, kad neleisdamas nušalintam asmeniui vėl kandidatuoti į Prezidento postą Seimas taiko papildomą sankciją po jau įvykusio nušalinimo.

"Konstitucijos pažeidimai nepasibaigia praėjus vienam ar dviem mėnesiams. Tas veidas, kuris turi būti valstybės ir visuomenės vėliava, negali būti suteptas", - kalbėjo J. Sabatauskas.

Seimo kanceliarijos atstovas M. Girdauskas aiškino, jog galutinį kandidatams į Prezidentus taikomų apribojimų sąrašą lemia konstitucinio teisinės valstybės principo turinys - šis turinys gali apimti išskirtinius reikalavimus kandidatui į Prezidentus, nors jie ir nėra paraidžiui išvardinti Konstitucijoje.

Iš dalies pritardamas pataisų kritikams, Seimo kanceliarijos Teisės departamento vyriausiasis specialistas **G. Ivoška** pripažino, kad gegužės 4 dieną priimtos ir gegužės 5-ąją oficialiai įsigaliojusios įstatymo pataisos turėtų būti taikomos tik tam asmeniui, kuris apkaltos proceso tvarka būtų pašalintas iš Prezidento posto jau po minėtų pataisų įsigaliojimo dienos.

Laikantis tokios nuomonės, šios pataisos R. Pakso atveju

neturėtų būti taikomos, nors būtent jomis remdamasi Vyriausioji rinkimų komisija gegužės 7 d. R. Pakso neregistravo kandidatu į Prezidentus.

Tačiau, kaip teigė G. Ivoška, draudimas kandidatuoti apkaltos būdu nušalintam asmeniui yra ir pačioje Konstitucijoje - jis seka iš 89-ojo straipsnio, kuriame numatyta pirmalaikių Prezidento rinkimų paskirtis. Anot G. Ivoškos, Seimas, priimdamas ginčijamą įstatymą, tik sukonkretino Konstitucijos nuostatą, nurodydamas draudimo kandidatuoti teminę - 5 metus.

Kaip jau skelbta, 29 parlamentarų pasirašytame kreipimesi Konstitucinio Teismo prašoma ištirti, ar ginčijamos įstatymo nuostatos neprieštarauja Konstitucijos preambulėje įtvirtintam teisinės valstybės principui ir trylikai Konstitucijos straipsniui: 1 (Lietuvos valstybė yra nepriklausoma demokratinė respublika), 2 (valstybę kuria Tauta, suverenitetas priklauso Tautai), 3 (niekas negali varžyti ar roboti Tautos suvereniteto ir Tautai priklausančių suverenių galių), 4 (suverenią galią Tauta vykdo tiesiogiai per demokratiškai išrinktus savo atstovus), 5 (valdžių padalijimo principas, valdžios galias riboja Konstitucija), 6 (Konstitucija yra vientisas ir tiesiogiai taikomas aktas), 29 (asmenų lygybės principas), 33 (piliečių teisė dalyvauti valdant savo šalį tiek tiesiogiai, tiek per demokratiškai išrinktus atstovus), 34 (teisę būti išrinktam nustato Konstitucija ir rinkimų įstatymai), 67 (Seimo įgaliojimai), 78 (reikalavimai kandidatams į Respublikos Prezidentus), 79 (kandidatu į Respublikos Prezidentus gali būti registruojamas Lietuvos pilietis, atitinkantis Konstitucijos 78 straipsnio reikalavimus ir surinkęs ne mažiau kaip 20 tūkst. rinkėjų parašų), 109 (teisingumą vykdo tik teismai).

Seimo narių grupė taip pat abejoja, ar šio įstatymo papildymas 1 prim. straipsniu, kuriame nurodoma, kad Seimas šį įstatymą priima vadovaudamasis Konstitucijos preambulėje įtvirtintais atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės siekiais ir teisinės valstybės principu, taip pat Konstitucijos 6, 34 ir 74 straipsniais, neprieštarauja Konstitucijos preambulėje įtvirtintam teisinės valstybės principui.

Dr. Laima Karosienė, JAV LB pirmininkės pavaduotoja, kalba Lietuvių fondo narių 41-me suvažiavime gegužės 8 d. Lemonte, IL.

Jono Kuprio nuotr.

LIETUVOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRAS BRIUSELYJE APTARĖ LIETUVIŲ VALDININKŲ JDARBINIMĄ

Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis susitiko su Europos Komisijos vicepirmininku Neil Kinnock ir aptarė Lietuvos valdininkų įdarbinimo ES įstaigose klausimus.

Artimiausiu metu Briuselyje pradės dirbti 241 pareigūnas iš Lietuvos. Ministras A. Valionis *Eltai* pasakė, kad kokybiškas Lietuvos dalyvavimas ES institucijų veikloje yra labai svarbus, kartu negalima susilpninti "administravimo sugebėjimų Lietuvoje". Susitikime buvo aptartos konkrečios kandidatūros, ministro žodžiais, "su pavardėmis", į aukščiausio rango postus - departamentų direktorių ir generalinių direktorių lygiu. Pasak A. Valionio, pokalbis buvo "labai malonus".

Briuselyje A. Valionis dalyvavo pirmame 25 ES šalių užsienio reikalų ministrų pasi-

tarime. ES bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos posėdyje buvo svarstomas ES konstitucijos projektas. Taip pat įvyko bendras ES užsienio reikalų ir gynybos ministrų susitikimas, kuriame dalyvavo Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius.

A. Valionis *Eltai* patvirtino, kad Lietuva laikosi pozicijos, jog mokesčių klausimais sprendimai ES turi būti priimami vienbalsiai. Jo žodžiais, mokesčių klausimu Lietuva turi "tvirtų sąjungininkių", tokių kaip Airija ir Didžioji Britanija. Dauguma ES naujokių taip pat reikalauja vienbalsiškumo dėl mokesčių. "Panašu, kad mes sugebėsime apginti šią poziciją", - sakė A. Valionis.

Europos Komisijoje N. Kinnock atsako už valdymo reformą. Jis lankėsi Lietuvoje pernai rugsėjo mėnesį.

TARPTAUTINIAI EKSPERTAI IR LIETUVIŲ KALBA

Lietuvoje lankosi Europos tarybos (ET) kalbų mokymo politikos ekspertai. Jie susipažįsta su šalies kalbų mokymo situacija ir parengs Lietuvos kalbų politikos aprašą, kuris bus išleistas lietuvių ir anglų kalbomis.

"Šis aprašas rengiamas Lietuvos prašymu, mūsų išvados leis jums patiems į Lietuvos kalbas, jų mokymą pažvelgti iš šalies", - sako ekspertų grupės narys iš Čekijos Pavel Cink.

ET kalbų politikos skyriaus vedėjas Joseph Sheils pabrėžia, kad jų išvados nėra joks vertinimas. Geriausiu atveju tai galėtų būti kalbos

politikos pertvarkos katalizatorius.

ET laikosi nuostatos, kad kalbų mokymo politika yra svarbus socialinės politikos veiksnys, skatinama išlaikyti kalbų įvairovę. Susitikimuose su kuo įvairiausių grupių žmonėmis ekspertai domisi valstybinės kalbos įstatymo įgyvendinimu, požiūriu į valstybinę lietuvių kalbos komisiją ir inspekciją, mažumų kalbų paplitimu ir naudojimu, kitomis problemomis. Europos Tarybos ekspertai jau yra parengę Vengrijos, Norvegijos, Slovėnijos bei Kipro kalbų politikos aprašus.

NERIMO PASAKA

LEITENANTAS
Antanas Dundzila

III.

P. Arabija, 11/18/90
Mielas Pone Sutkau,

Ačiū už laišką ir siuntinį. Su Jūsų bei kitų lietuvių talka aš čia esu gan gerai aprūpinamas. Amerikoje yra žmonių, kurie man net lietuvišką laikraštį užprenumeravo!

Žinote, šitas ruošimasis karui vis tik keistokas. Jie ne karo grėsmė, tai būtų galima sakyti, kad čia labai keistos... atostogos. Bandysiu paaiškinti.

Kai divizija gavo įsakymą ruoštis išvykimui, kariams buvo nurodyta pasiimti tik kuprinėlę. Vėliau, prieš pat išvykimą, ši nurodymą pakeitė, leido pasiimti kareivišką maišą, į kurį daug daugiau daiktų telpa. Pasitaręs su draugais, aš nutariau pasiimti foto aparatą, kelias knygas, užrašams popierio ir vokų, pasiėmiau net trumpųjų bangų radiją. Išfotografuotus filmus siunčiu į namus. O su radiju galiu žinių ir muzikos klausytis. Įdomiausia tai, kad aš dažnai net Vilnių pagaunu! Iš Vilniaus pranešimų aš tą patį rytą žinau, kas darosi Lietuvoje! Ką į tai pasakysite?

Arabija randasi dvi laiko

zonas į rytus nuo Vilniaus. Kai Vilniaus radijas transliuoja į užsienį, trumpomis bangomis aš tas programas pagavau 3 val. ryto: man tereikia tik valandą anksčiau pabusti! Ar ne keista, kad, būdamas Arabijoje, galiu klausytis Vilniaus?!

Mano pareigos yra brigados štabe. Šių laikų Amerikos pėstininkų brigade yra kaip didokas pulkas. Brigados vadas yra pulkininkas, štabo viršininkas - plk. leitenantas, keli majorai, kapitonai, leitenantai, puskarininkiai ir t.t. Mano pareigos yra kasdien suvesti brigados vyrų statistiką (kas kur yra, kiek serga, kiek išvykę) ir rūpintis iš arabų perkamu inventoriumi (už dolerius perkame virves, vinis, įrankius, kibirus). Taip pat mano žinioje yra štabo sargybos būrys. Be to esu atsakingas už brigados kapelioną (kapitonas) ir du puskarininkius - raštvėdį ir štabo sanitarą.

Miegame palapinėse. Valgo me karo laukui konservuose paruoštą maistą (angliškai vadinasi MRE - "Meal Ready to Eat"), nors retkarčiais gauname lauko virtuvėje pagaminto val-

gio. Beveik tikras dalykas, kad padėkos dienos proga gausime tradicinės kalakutienos su visais priedais...

Darbo diena prasideda gana anksti, kol dar nekaršta. Keliamės apie 4 val. ryto. Darbas sustoja prieš vidurdienį, tada visi lendame į palapines ir, ramiai gulinėdami, laukiame vėlyvos popietės. Apie 5 val. vakaro vėl sukiame tarnybos uždaviniams. Po 11 val. gulame ir miegame. Aišku, nešantieji sargybą, budi.

Artėja Kalėdų šventės, Naujieji Metai... Sveikinu ir linkiu, kad senkantieji būtų sėkmingi ir dosnūs mums visiems!

Jus gerbiąs,

Paulius Matulis,
Leitenantas, JAV Armija

XXXX

Tarp Detroito ir Washington,
1991 sausio 16
Mielas Pauliau,

Rašau iš autobuso. Jei nežinai: sausio 13 d. Vilniuje rusų kariuomenė įvykdė tikras skerdynes. Beginklių lietuvių minias puolė sovietų smogiamieji daliniai. Šaudė, kelis beginklius žmones net tankais sutrynė.

Dabar puolimo laukia Latvija ir Estija.

Lietuvių žuvo virš 10. Padėtis kritiška. Visas pasaulis yra pasipiktinęs. Net JAV prezidentas viešai kaltino sovietus žudynėmis!

Mes visi ir daug Detroito lietuvių autobusu nuvykome į Washingtoną demonstruoti, reikšti protestą dėl įvykių Vilniuje.

Tau linkime sėkmės,

Juozas

XXXX

P. Arabija, 1/18/91
Pone Sutkau,

Jūsų sausio 16 d. faksas šiandien pasiekė mane. Ačiū už jį. Jums atsakysiu labai trumpai, nes esu užsiėmęs.

Rašėte apie sausio 13-tą Vilniuje. Smulkmenų dar ir dabar nežinau, bet pats faktas man nebuvo naujiena. Kad kas tai negero dedasi, žinojau tuoj pat, kai nutrūko Vilniaus radijo programa.

Buvo lygiai taip, kaip Jūs rašėte savo ankstyvesniuose laiškuose. Sausio 13 įsijungiau Vilniaus stotį, bet girdėjau tik maršų muziką. Po 5-10 minučių grojimo man jau buvo aišku, kad Lietuvoje kas tai blogo darosi. Tą naktį, tiesa, negrojo "Siuntė mane motinėle". Šiek tiek daugiau apie įvykius sužinojau vėliau iš BBC.

Kaip jau žinote, oro karas prieš Iraką prasidėjo tuoj po Vilniaus, sausio 16 dieną... Kai jau mūsų lėktuvai buvo pakeliui į taikinius Irake, brigados vadas štabą sušaukė posėdžiui. Ten štabo viršininkas perskaitė gen.

Schwarzkopfo pranešimą apie pradedamas vykdyti operacijas ir divizijas įsakymą brigadą laikyti parengtyje.

"Sir, aš einu patikrinti štabo sargybos postų ir jiems pranešti apie parengties stovį!", posėdžiui pasibaigus, pasakiau savo viršininkui, majorui. "Vykdyk, leitenante", taip pat mostelėjo saliotą mano majoras ir aš išėjau iš palapinės. Normaliai aš sargybas tikrindavau savo M-16 automate šovinio neįsileidęs į vamzdį. Tokia buvo tvarka po to, kai vienas mūsų brigados karys netyčiomis sau persišovė koją. Šį kartą aš pilnai pasiruošiau automatai ir pradėjau žingsniuoti prie pirmojo mūsų sargybos įtvirtinimo. Kai tikrinimą pabaigiau, buvau patenkintas: visi mano vyrai savo pareigas ėjo budriai. Visi pastebėjo mane ateinant, pareikalavo slaptažodžio, neatrodė mieguisti, ginklus laikė parengtyje.

Nežinia, kaip dabar Sada-mas reaguos į mūsų aviacijos puolimą. Vienaip ar kitaip, esame viskam pasiruošę.

Kai melsitės ar demonstruosite už Lietuvą, prisiminkite savo maldose ir mus, P. Arabijoje. Ir mums reikia Dievo globos.

Siunčiu linkėjimus Jums ir jūsų šeimai.

Jus gerbiąs

Paulius Matulis
(Bus daugiau)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

LIV

Pavyzdžiui, apie 30 procentų respublikos visuomeninio produkto išvežama ir beveik tiek pat įvežama. O tai daug ką pasako. Ir mes suvokiame ir puikiai suprantame, kas tai: pirmiausia respublikos ekonominė integracija. [...]

Politiniam pranešime suvažiavimui buvo iškelta istorinėmis nacionalinėmis Lietuvos tradicijomis besiremiančio vieningo fronto sukūrimo idėja. Be to, ji turi ir mokslinį pagrindimą, nes tik remiantis ja bus įmanoma pereiti nuo autoritarinio prie demokratinio valdymo. Būtinumui pasiekti visos visuomenės susitarimą, kurio išraiška būtų vieningas frontas, pritaria daugelis respublikos gyventojų, taip pat ir mūsų politiniai oponentai. [...] Realus idėjinis tokio susitarimo pamatas yra, ir jį pasiekus, be abejonės, galima būtų stabilizuoti ir politinę situaciją. Prisijungti mes kvietėme ir LKP narius ant SSKP platformos, siūlėme susivienyti, būti savarankiškos LKP Cen-

tro komiteto nariais, nepriimti jokių nutarimų iki SSKP XXVIII suvažiavimo, iki to laiko, kol nebus išspausdinti nauji TSKP programiniai dokumentai, rinkimų platforma. Visi tie dokumentai, be abejonės, atsakys į daugelį dabarties klausimų, juose bus naujai apibrėžtas sąjunginių respublikų komunistų partijų statusas, jų vieta visos šalies politinėje sistemoje. Gaila, mūsų partijos draugai su tuo nesutiko ir mes dėl to apgailėstaujame".

Po to A.Brazauskui reikėjo atsakyti į daugelį M. Gorbačiovo ir kitų plenumo dalyvių, dažniausiai smerkiančius jį ir "draugus lietuvius komunistus", aiškinti ir aiškintis.

Beveik visi kalbėjusieji rūsčiai smerkė Lietuvos partinės organizacijos nutarimus. Štai keletos jų stenogramų ištraukos.

N. Nazarbajevas, Kazachstano komunistų partijos CK pirmasis sekretorius. Draugai, pirmiausia išsiaiš-

kinkime, kas slypi už reikalavimų peržiūrėti partijos vaidmenį mūsų visuomenėje? Kas ir kokių tikslų siekia? [...] Jie norėtų atimti iš partijos tarybinės visuomenės politinio avangardo vaidmenį. [...] Istoriijoje dar nebuvo atvejo, kad partija, laimėjusi rinkimus, savanoriškai atsisakytų nuo jai liaudies duotos valdžios. [...] Tad jeigu mes abejingai žiūrėsime į mūsų buvusių bendražygių išdavystę, apie kokią mūsų partijos autoritetą bebus galima kalbėti? [...] O juk mes, visos broliškos respublikos, kartu pradėjome eiti pertvarkos keliu. Ir skaudu šiandieną, kad tarp komunistų pasirodė separatistiškai nusiteikusių, besistengiančių atsiskirti nuo SSKP. Kartu eiti ir lengviau, ir patikimiau. [...] Ar neatsitiks taip, kad Lietuvos partinė organizacija, pertvarkos iniciatorė, galiausiai atsidurs nuošalyje, o valdžią paims kitos, socializmui priešingos jėgos?..

J.Jelčenka, Ukrainos SSKP CK sekretorius. Draugai! Kaip ten bekalbėtume,

bet Lietuvos partinė organizacija nutraukė savo ryšius su SSKP, reorganizavusis į savarankišką LKP. [...] Bet Lietuvoje daug komunistų, tvirtai stovinčių ant SSKP platformos. Mes privalome visapusiškai palaikyti šias sveikąsias Partijos jėgas Lietuvoje, padėti atkurti Lietuvos komunistams vienybę, padėti jiems toje nelengvoje kovoje. Precedentas su Lietuvos komunistais pavoingas ne tik partijai, bet ir visai mūsų tarybinių respublikų federacijai. Ir apie tai privalome tiesiai pasakyti partijai ir liaudžiai. [...]

V.Medvedevas. SSKP CK sekretorius, Politinio biuro narys. Draugai, man, kaip SSKP CK sekretoriui, paskutiniam V. teko būti Lietuvoje, dalyvauti LKP CK plenumo (XXII, įvykusiame 1989 m. gruodžio 1 d.), susitikti su visuomene, pabuvoti darbo kolektyvuose - LKP XX suvažiavimo išvakarėse. [...] Visur vyko sunkios diskusijos šiandienos ir Lietuvos istorijos, partinės organizacijos klausimais. Reikia pasakyti, kad viskas vertinama vadovaujantis vienusiškai išankstine nuostata. Jeigu kalbama apie 1939-1940 m. problemas, tai tik kaip apie didžiavalstybines,

šovinistines užmačias, bet kartu neigiami faktai, kad tik Tarybų Sąjungos ir tik buvimo jos sudėtyje dėka lietuviai sujungė savo žemes. [...] Jeigu kalbama apie LSSR raidą Tarybų Sąjungos sudėtyje, tai nurodomas tik vyravęs žinybinis diktatas, padaryta ekologinė žala užmirštant tą faktą, kad Lietuva pokario metais vystėsi porą kartų sparčiau negu kitos tarybinės respublikos. [...] Gaila, bet Lietuvos partinė organizacija nesugebėjo nieko iškelti prieš tą masinį spaudimą ir bendrą psichozę. Ir va įvyko tai, kad nuo šių metų vasario mėnesio iki XX suvažiavimo LKP CK vadovybė savo veiklą pakeitė 180 laipsnių. Dar žiemą LKP CK plenumo draugas Brazauskas aiškiai ir griežtai pabrėžė, kad Lietuvos ateitis - tik SSRS sudėtyje, LKP - SSKP. O pavasarį ir įvyko lūžis. Nacionalistinės jėgos, matydamos respublikos partinės vadovybės svyravimus, paėmė iniciatyvą į savo rankas, kad sugriautų partinę organizaciją, kad Lietuva išstotų iš SSRS. Ir reikia pasakyti, kad joms daug ką jau pavyko pasiekti.

M.Gorbačiovas. Trojos arklys.

(Bus daugiau)

Inž. Vytautas Kamantas Lietuvių fondo narių 41-ame suvažiavime praveda vieną programos dalį.

Z. Degučio nuotr.

LIETUVIŲ FONDO FINANSŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS SUVAŽIAVIME

Šį rytą, man tenka maloni pareiga, Lietuvių Fondo Finansų komisijos vardu, apibūdinti dabartinį Lietuvių fondo finansinį stovį bei praėjusių metų rezultatus. Finansų komisijai priklauso dr. Gediminas Balukas, Stasys Baras, Vytautas Kaman-tas, dr. Vytas Narutis, Arvydas Tamulis ir Vytas Vaitkus.

Narių įnašai ir palikimai, praėjusiais metais, buvo \$1,608,694 dol. Šių įnašų daugumą sudarė a.a. Juozo Ručio palikimas. Iš viso, a.a.

J. Ručio palikimo suma buvo \$1,343,524 dol.

2003-čiųjų metų įnašai pakelė Lietuvių Fondo pagrindinį kapitalą iki \$15,027,472 dol. Dėkojam Lietuvų Fondo nariams už jų sukaupčius įnašus, kurie toliau finansiniai remia lietuvių švietimą, kultūrą, bei mokslą. Toks gausus praeitų metų įnašas užtikrina faktą, kad ketvirtus metus iš eilės Lietuvių fondas vėl paskyrė milijoną dolerių pelno lietuvių darbams.

Lietuvių Fondo investuo-tas kapitalas yra padalintas tarp einamųjų aktyvų (Current Assets) ir pastovių aktyvų (Fixed Assets). Didesnį dalį, maždaug 92 procentus, sudaro Einamieji Aktyvai. Naudodamas 2003 metų gruodžio mėnesio 31 d. apyskaitą, LF investuoto kapita-lo portfolio susideda iš sekančių duomenų: korporacijų akcijos [Common Stocks at cost] – \$4,565,661 (40%); korporacijų obligacijos [Corporate bonds] – \$2,132,215 (18%); terminuotos sąskaitos [Term deposits] – \$1,951,798 (17%); komerciniai lakštai [Demand notes] – \$1,765,844 (15%); kiti aktyvai [Other assets] – \$171,923 (1%); pastovūs aktyvai (pastatai ir žemės ūkis) [Fixed assets] – \$ 965,486 (9%).

Iš viso - LF Kapitalo “Knygų vertė” arba (book value) yra \$11,552,927 (100%).

Pateikti duomenys neįskaito nerealizuotą kapitalą, tai būtent ką LF kapitalo “vertė biržoje” (market value) viršija kapitalo “knygų vertė” (book value). 2003 metų nerealizuotas kapitalas yra maždaug \$2,089,605 dol.

Tiesioginę arba kasdieninę LF kapitalo priežiūrą atlieka dvi pasamdytos investicijų kompanijos. Jau nuo 1977 metų, didesnę portfolio dalį, maždaug 78%, tvarko Graybill, Bartz and Associates iš Čikagos priemiesčių. O antrus metus, Fleet Investment Advisors (arba Columbia Management Group) iš Bostono, tvarko mažesnę portfolio dalį, maždaug 22%.

Kai 2003 finansiniai metai užsibaigė, paveldėjome naują reiškinį - pirmą kartą per praėjusius keturis metus

biržos vidurkis pakilo. Ne taip seniai birža bei ekonomija turėjo reaguoti į rugsėjo 11 d. įvykius, karą Afganistane bei karą Irake. Tris metus iš eilės biržoje vyravo nuostoliai. Po keturių ilgų metų, biržos rodyklė pagaliau pakrypo į teigiamą pusę.

Taip pat LF investuotas kapitalas pasisuko į teigiamą kryptį. Malonu pranešti, kad 2003-siais metais Graybill tvarkomo kapitalo vertė pakilo 15,1%, o Fleet tvarkomas kapitalo vertė pakilo 16,9%. O šias metais iki balandžio 30 d., Graybill tvarkomo kapitalo vertė yra pakilus 8,1%, ir Fleet tvarkomo kapitalo vertė yra pakilus 6,4%.

Praeitų metų, Finansų komisijos nariai, kartu su Graybill atstovais ir su visa LF Taryba gvildeno pagrindinį finansinį klausimą - kaip auginti LF kapitalą, kad kasmetinis pelno skirstymas būtų ne tik vienas milijonas dol., bet du ar trys milijonai į metus. Prašymų skaičius auga, o ne mažėja.

Kartu su Graybill atstovais paruošėm finansinę analizę, kurioje kaitaliojant tris variantus, analizė pateikia įvairių bei skirtingų penkiolikos metų žvilgsnių į LF kapitalo ateitį. Pirmasis variantas yra pelno skirstymas - kiek pramatome skirstyti, ar tas skaičius kasmet augs. Antrasis variantas, tai pasekmės biržoje - procentiniai, kiek per metus pramatome investuoto kapitalo vertė biržoje kils ar kris. Trečiasis variantas yra narių įnašai bei palikimai - kiek pramatome kasmetinius narių aukų įnašus, ir ar tas skaičius kas metai augs.

Kokią ateitį matėme? Gerokai nukreipiant visus vari-

jantus į teigiamą pusę, kapitalo augimas būtų nuostabus, o pelno skirstymas po penkiolikos metų siektų keturis milijonus per metus. Ar tai galima realybė, ar tai tik gražus sapnas? Iš kitos pusės, be stambių narių įnašų, jeigu tamsūs debesys užimtų biržą ir ekonominė depresija vyrautų eilę metų, penkiolikos metų bėgyje ne tik pelno skirstymas, bet ir visas kapitalas būtų smarkiai sumažintas.

Prieš baigiant, norėčiau Jums, mieli LF nariai, pateikti klausimą: **kokią penkiolikos metų finansinę ateitį, mes, jo nariai, norime užtikrinti Lietuvių fondui?**

Manau, kad Jūsų ir mano atsakymai į tą klausimą būtų panašūs. Norėtume ateityje matyti LF tiek kapitalo, kad kiekvienais metais visi paramos prašymai būtų patenkin-ti. Aiškiai, metai po metų, varijantai apie kuriuos anksčiau kalbėjau, taps gyvenimo realybė ir jie pateiks atsakymą, ar mums pasisekė užtikrinti LF finansinę ateitį.

Apie biržos svyravimą ir pasekmes galima tik spėlioti. Pelno skirstysime, kiek pajėgsime sukaupti, tiek ir paskirstysime. Bet svarbiausiais variantais yra kasmetiniai LF narių įnašai ir palikimai. Kiekvienas LF narys gali asmeniškai, tiesioginiai, teigiamai paveikti šį variantą. Ateičiai, reikia užtikrinti, kad narių įnašai augtų, kad narių palikimai augtų, ir svarbiausia, kad naujų narių skaičius bei įnašai dramatiškai augtų.

Kviečiu visus LF narius į talką.

2004 m. gegužės 8 d.

Saulius Čyvas
LF Finansų komisijos pirmininkas

1926 M. GRUODŽIO 17 DIENOS PERVERSMAS

IX.

Ištrauka iš Petro Jurgėlos knygos “Gen. Povilas Plechavičius”

Gyvenimas visoje Lietuvoje įėjo į normalias vėžes. Karo apsiausties stovis Kaune panaikintas, nors visame krašte tebeveikia karo stovis.

Vakar per Kauno radijo stotį buvo perteiktas labai puikus koncertas. Jį pertraukė oficialus pranešimas prancūzų kalba apie raidą įvykių, dėl kurių buvusios vyriausybės vedama “lenkinimo ir bolševikinimo” politika privertė

karius pasipriešinti. Buvo pareikšta, jog kariuomenė niekur nesutiko pasipriešinimo ir nei vienas kraujo lašas nebuvo išlietas. Tai įrodo, jog ji vykdė visuomenės valią.

Pranešimu iš Varšuvos, Vilniaus ir Varšuvos laikraščiai skelbia vieną kitai prieštaraujančias žinias apie įvykius Lietuvoje. Iš Vilniaus pranešama, jog generolas, kuris vadovauja nacionalistų pajėgoms, planuoja siųsti kariuomenę į Lenkijos pasienį. Lenkijos visuomenė, nežinūrint vyriausybės ramino, labai nerimsta ir mano, kad perversmas Kaune nustelbia naują kėsą atplėšti lenkų koridorių ir Sileziją nuo Lenkijos. Tačiau tai nekelia rūpesčių maršalo Pilsudskio sluoksniuose. Pilsudskis yra tikras, kad puolimą iš šiaurės atremtų narsioji lenkų kariuomenė, nebent Rusija ir Vokietija ryžtųsi pagelbėti lietuviams.

Praeituose Maskvos Izvestija ir Pravda perversmą Lietuvoje vaizduoja kaip didelį pavojų taikai Rytų Europoje.

sybės ramino, labai nerimsta ir mano, kad perversmas Kaune nustelbia naują kėsą atplėšti lenkų koridorių ir Sileziją nuo Lenkijos. Tačiau tai nekelia rūpesčių maršalo Pilsudskio sluoksniuose. Pilsudskis yra tikras, kad puolimą iš šiaurės atremtų narsioji lenkų kariuomenė, nebent Rusija ir Vokietija ryžtųsi pagelbėti lietuviams.

Tai turėtų su dideliu dėmesiu stebėti ne tik Sovietų, bet ir Vakarų valstybininkai.

VYRIAUSIOJO ŠTABO VIRŠININKAS

1927 m. sausio 4 d. plk. Povilas Plechavičius buvo paskirtas Generalinio Štabo Valdybos viršininku, kurs buvo taip pat Vyr. Štabo viršininko pirmasis pavaduotojas. Vyriausiąjį Štabą sudarė Administracijos Valdyba ir Generalinio Štabo Valdyba, kuriai priklausė mobilizacijos, žvalgybos, operacijų, topografijos ir tiekimų skyriai, Aukštieji Karininkų Kursai, Karo Mokykla, karo kapelinai, kariniai atstovai svetimos valstybės. 1927 m. liepos 26 d. - rugpjūčio 7 d. plk. Plechavičius laikinai ėjo Vyr. Štabo viršininko pareigas. Vyr. Štabo

viršininkas plk. T. Daukantas, kaip buvęs Rusijos karo laivyno karininkas, daugiausia rūpinosi administraciniais kariuomenės reikalais. Todėl plk. Plechavičiui teko faktiškai eiti Vyr. Štabo viršininko pareigas, t.y. rūpintis kariuomenės uždavinių vykdymu ir kariniais reikalais, apie kuriuos jis kaip generalinio štabo karininkas geriau nusi-manė.

1927 m. kovo 31 d. jis buvo išrinktas į Lietuvos Karininkų Ramovės Seniūnų Tarybos prezidiumą.

(Pabaiga)

Atsiprašome Dirvos skaitytojų, kad gegužės 18 dienos laidoje antrą kartą atspausdinome aštuntąjį tęsinį ryšium su atkarpoje spausdinamu 1926 metų gruodžio 17-osios perversmo aprašymu.Red.

Čikagos fotografai Zigmąs Degutis ir Jonas Kuprys Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre.

CLEVELAND, OH

PAGERBTI L. ŠAULIŲ SAJUNGOS VEIKĖJAI VINCAS IR NORA ČEČIAI

Š.m. gegužės mėnesio pradžioje Chicagoje šauliai minėjo išeivijoje atkurtos LŠS 50 metų jubiliejų. Į šventę atvyko Lietuvos Šaulių Sąjungos vadąs plkn. ltn. Juozas Širvinskas. Jis lydimas išeivijos LŠS vado Mykolo Abariaus, aplankė šaulius Hartforde, Montrealyje, Hamiltone, Toronte, Detroite ir Clevelande.

Lietuvos šauliai įneša svarbų indėlį organizuojant vaikų ir paauglių užimtumą. Pagal Krašto Apsaugos ministerijos, kariuomenės ir Šaulių sąjungos projektą "Mobilios vasaros stovyklos 2003" stovyklose pabuvojo apie 6000 paauglių. Jie bendravo su laisvės kovų dalyviais, policijos pareigūnais, sportavo, tvarkė istorines vietas. Stovyklose jaunimas išmoka ir formuoja savo požiūrį į tautą, valstybę ir supranta svarbą ginti Tėvynę nuo priešo.

Clevelando LŠS Žalgirio kuopa nuoširdžiai remia ir vertina Lietuvos jaunimo patriotinį auklėjimą ir atvykus į Clevelandą Šaulių Sąjungos vadams – Lietuvos - plkn. ltn. Juozui Širvinskui, išeivijos LŠS vadui Mykolui Abariui, Žalgirio kuopos specialiaame susirinkime pirmininko Vinco Čečio ir Noros Čečienės svetinguose namuose, Žalgirio kuopos pirmininkas Vincas Čečys kuopos vardu Lietuvos Šaulių sąjungos vadui įteikė 1000,00 dolerių čekį. Svečiai neliko skolingi ir nustebusius šeimininkus apdovanojo. LŠS Žalgirio kuopos pirmininkui Vincui Čečiui įteikė LR Ministro pirmininko Algirdo Brazausko padėką už 65 metų veiklą LŠ sąjungoje. Už nuopelnus atkuriant vieną aktyviausių lietuviškų šaulių sąjungą ir aktyvią veiklą remiant skautų organizaciją ir paramą Lietuvos vaikams ir seneliams.

Clevelando LŠ saj. Žalgirio kuopa sukeldavo lėšas organizuodama įvairius rengi-

nus, koncertus ir labai sėkmingas gegužines. Nora Čečienė, buvusi Kauno operetės choro solistė būdavo šių renginių organizatorė ir talkininkė. Dainuodavo koncertų programose ir vėliau rūpinosi renginių vaišių stalais.

Išeivijos LŠS vadas Mykolas Abarius poniai Norai už šaulių tradicijų puoselėjimą įteikė medalį.

Sveikinam Vincą ir Norą Čečius su užpelnytais apdovanojimais.

Clevelando Žalgirio kuopa šiuo metu turi 14 narių. Veikla silpnėja bet darbai nemažėja.

Šauliai kviečia naujus narius įsijungti į veiklą. A. S.

CHICAGO, IL

LIETUVA ŠVENTĖ ES PLĖTRĄ ČIKAGOJE

Šių metų gegužės 9-ąją pirmą kartą Lietuva šventė Europos dieną būdama vienos šeimos - Europos Sąjungos - nare. Šiandien galime džiaugtis, kad Europa pagaliau tapo mūsų namais. Tai lėmė atkaklus ir darnus visų Lietuvos žmonių darbas.

Čikagos Kultūros centre LR generalinis konsulas su kitų Europos Sąjungos šalių konsulatais gegužės 6 d. atšventė Europos Sąjungos plėtrą. Į renginį buvo pakviesti 300 garbingiausių Čikagos miesto ir Ilinojaus valstijos svečių - politikų, verslininkų, visuomenės atstovų.

Lietuva, kaip ir kitos Europos Sąjungos narės parengė savo tautinį stendą, kuriame pademonstravo šalies savitumą. Renginio dalyviams buvo platinami informaciniai leidiniai apie Lietuvą, kurie padės svečiams geriau susipažinti su Lietuvos geografija, istorija, politine ir ekonomine raida. Mūsų kultūrinį savitumą padėjo išreikšti stende demonstruojami lino ir gintaro gaminiai, Lietuvos pievų gėlių kompozicijos bei nacionaliniai valgiai ir gėrimai.

Europos Sąjungai pirmi-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO IR RINKIMŲ Į EUROPOS PARLAMENTĄ VYKDYMO ČIKAGOJE

Lietuvos Respublikos piliečiai, užsiregistravę balsuoti Generaliniame konsulate Čikagoje bei pažymėję, kad balsuos paštu, netrukus paštu gaus rinkėjo pažymėjimą, Respublikos Prezidento rinkimų biuletenį, rinkimų į Europos Parlamentą biuletenį ir tris vokus. Jūsų veiksmai balsuojant:

1. Respublikos Prezidento rinkimų biuletenyje pažymėkite pavardę to asmens, už kurį balsuojate, padarydami rinkimų biuletenyje atitinkamą žymą.

2. Rinkimų į Europos Parlamentą biuletenyje pažymėkite tą kandidatų sąrašą, už kurį balsuojate.

3. Jūs galite paduoti pirmumo balsus už to sąrašo, už kurį balsavote, kandidatus. Biuletenio apačioje į langelius įrašykite penkių kandidatų numerius iš to sąrašo, už kurį balsavote. Kandidatų pavardžių nerašykite. Už vieną kandidatą Jūs galite paduoti tik vieną pirmumo balsą. Pagal paduotus pirmumo balsus nustatoma kandidatų sąrašo galutinė eilė.

4. Užpildę rinkimų biuletenius, įdėkite juos į vidinį voką ir voką užklijuokite.

5. Vidinį voką ir rinkėjo pažymėjimą įdėkite į išorinį voką ir jį užklijuokite.

6. Išorinį voką su jame esančiais rinkimų dokumentais įdėkite į trečią voką, ant kurio užrašytas generalinio konsulato adresas. Voką užklijuokite ir išsiųskite.

Norėtume atkreipti dėmesį

ninkaujančios Airijos generalinis konsulas Charles Sheehan pasveikino visus renginio dalyvius ir ypatingai naujasias Europos Sąjungos šalis su Europos diena, kuri šiais metais yra ypatinga dėl 10 naujų narių prisijungimo prie ES. Sveikinimo kalbas sakė Čikagos mero ir Ilinojis gubernatoriaus atstovai.

į tai, kad balsuojančių paštu balsas bus įskaitytas, jeigu ant voko esanti išsiuntimo data bus ne vėlesnė negu 2004 m. birželio 13 d. ir generalinis konsulas dokumentus gaus iki 2004 m. birželio 17 d. 10.00 val.

Lietuvos Respublikos piliečiai, užsiregistravę balsuoti Generaliniame konsulate Čikagoje bei pažymėję, kad balsuos asmeniškai atvykę į balsavimo punktą, kviečiami balsuoti toliau nurodytu laiku šiuose balsavimo punktuose:

Generaliniame konsulate (211 E. Ontario St., Suite 1500, Chicago, IL 60611):

2004 m. birželio 2-4 d. nuo 13.00 iki 17.00 val.

2004 m. birželio 7-11 d. nuo 13.00 iki 17.00 val.

Jaunimo Centre (5600 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636):

2004 m. birželio 13 d. nuo 7.00 iki 20.00 val.

Pasaulio Lietuvių Centre (14911 W. 127th St., Lemont, IL 60439):

2004 m. birželio 13 d. nuo 8.00 iki 14.00 val.

Primename, kad Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje kviečia balsuoti Lietuvos Respublikos piliečius, gyvenančius Ilinojaus (IL), Ohajo (OH), Mičigano (MI), Indianos (IN) ir Viskonsino (WI) valstijose.

Šiose valstijose gyvenan-

čius ar laikinai čia esančius Lietuvos Respublikos piliečius, kurie iki šiol dar nesikreipė į Generalinį konsulatą Čikagoje dėl jų įtraukimo į rinkėjų sąrašą, raginame skubiai registruotis konsulate internetiniu paštu, faksu arba telefonu. Registruojantis prašome nurodyti savo vardą, pavardę, asmens kodą, paso numerį, adresą JAV ir kaip ketinate balsuoti (paštu, ar atvyksite į balsavimo apylinkę). Neužsiregistravusiems balsavimo biuleteniai paštu ne-bus siunčiami.

Lietuvos Respublikos piliečiai, neužsiregistravę generaliniame konsulate, taip pat turės galimybę balsuoti asmeniškai atvykę į balsavimo punktą. Tik šiems piliečiams rinkimų procedūra bus ilgesnė dėl asmens duomenų patikrinimo.

Informaciją apie kandidatų į Respublikos Prezidentus biografijas, jų programas, kandidatų sąrašus, politines partijas ir politines organizacijas, informaciją apie rinkimų organizavimą galima rasti internete adresu: www.vrk.lt

Dėl papildomos informacijos apie rinkimus Čikagoje prašome kreiptis į generalinį konsulatą: 211 East Ontario Street, Suite 1500, Chicago, IL 60611, Tel: (312) 397-0382, fax: (312) 397-0385, e-mail: kons.cikaga@urm.lt

STUDENTŲ UNIVERSITETUOSE GAUSA

Vilnius, gegužės 21 d. (ELTA). Įvairių Seimo frakcijų atstovai priešaringai vertina į Lietuvos aukštąsias universitetines mokyklas įstojančių abiturientų skaičiaus didėjimą. Šis skaičius pastaruoju metu sudaro kone 80 nuošimčių abiturientų ir gerokai viršija Europos šalių vidurkį, nors studijų kokybės atžvilgiu Lietuva, ekspertų vertinimu, anaipol ne tarp pirmaujančiųjų.

Švietimo ir mokslo ministrą į Vyriausybę delegavusios Naujosios sąjungos frakcijos Seime seniūnas Alvydas Ramanauskas Eltai tvirtino, kad toks didelis studijuojančiųjų universitetinėse aukštosiose mokyklose skaičius liudijąs darbo rinkos iškraipymus. Lietuvoje rinkos ekonomika tebesanti pereinamosios - "embriono" būsenos, o studentų gausa atsirandanti dėl aukštojo mokslo diplomo reikalaujančių darbdavių politikos.

Lietuvių Jaunimo centras Čikagoje

LIETUVA IR PASAULIS

IRAKE SUŽEISTAS LIETUVOS KARYS NETRUKUS GRĮŠ Į RIKIUOTĘ

Prieš 10 dienų Irake nesunkiai sužeistas Lietuvos karys jau prisijungė prie būrio. Kaip informavo Lauko pajėgų Operacijų valdymo centras, karys jaučiasi gerai. Planuojama, kad į rikiuotę Lietuvos karys grįš po 5-10 dienų.

Karys koją susižeidė operacijos metu Basros provincijoje gegužės 8 d. Medicinos pagalba lietuviui buvo suteikta Didžiosios Britanijos karo ligoninėje.

Lietuvos kario pavardė neskelbiama jo artimųjų pageidavimu. Karys tarnauja LITCON 3 būrio sudėtyje britų kontroliuojamame sektoriuje Basros provincijoje, Danijos bataliono sudėtyje.

LIETUVOS VAIDMUO TARPTAUTINĖSE ORGANIZACIJOSE

Vilnius/Viena, gegužės 20 d. (ELTA). Vidaus reikalų ministro Virgilijaus Bulovo vadovaujama delegacija gegužės 20-21 dienomis lankėsi Vienoje, kur su tarptautinių organizacijų vadovais buvo aptariama būsimoji Lietuvos veikla Jungtinių Tautų Ekonominėje ir socialinėje taryboje (ECOSOC) bei kitoje organizacijose.

Kaip informavo Vidaus reikalų ministerija, vizito programoje numatyti susitikimai su Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Generaliniu sekretoriumi Janu Kubišu ir Jungtinių Tautų Nusikalstamumo ir narkotikų biuro vadovu Antonio Maria Costa, ESBO pirmininko specialiąja atstove kovai su prekyba žmonėmis Helga Konrad.

VRM atstovų teigimu, vizitas surengtas dėl kintančio Lietuvos geopolitinio vaidmens regione. Įstojusi į Europos Sąjungą, Lietuva tapo šalimi, kuri teikia pagalbą kitoms valstybėms. Lietuva siekia aktyviai dalyvauti sprendžiant problemas bei plėsti bendradarbiavimą su tarptautinėmis organizacijomis rengiant bendrus regioninius projektus.

Susitikime su ESBO generaliniu sekretoriumi numatoma aptarti Lietuvos policijos dalyvavimą tarptautinėse misijose, ESBO veiklą kovos su prekyba žmonėmis bei sienų kontrolės srityse.

Vizito metu taip pat bus svarstomos Lietuvai ir aplinkinėms šalims itin svarbios narkomanijos bei ŽIV/AIDS plitimo, narkotikų kontrabandos, kovos su organizuotu nusikalstamumu bei kovos su prekyba žmonėmis problemos.

Ministras V.Bulovas pristatys Lietuvoje vykdomas kovos su organizuotu nusikalstamumu, kovos su prekyba žmonėmis bei kovos su narkotikų plitimu programas.

Vidaus reikalų ministras taip pat susitiks su Suomijos, Danijos, Rusijos, Baltarusijos, Vokietijos bei Europos Komisijos ambasadoriais prie Jungtinių Tautų bei su Austrijos vidaus reikalų ministru Ernst Strasser.

LIETUVA PRITARIA POPIEŽIAUS PRAŠYMU PAMINėti KRIKŠČIONYBĖ

Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis prisijungė prie dalies Europos Sąjungos valstybių narių ministrų laiško Airijos užsienio reikalų ministrui Brian Cowen, kuriame išreiškiama parama krikščioniškų Europos ištakų paminėjimui ES konstitucinės sutarties preambulėje.

Apie tai ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas informavo Apaštalinį nuncijų Peter Stephan Zurbriggen.

“Lietuva iki šiol nuosekliai laikėsi šios pozicijos ir jos laikysis ateityje”, - susitikime pabrėžė A. Brazauskas.

P. S. Zurbriggen perdavė ministrui pirmininkui Popiežiaus Jono Pauliaus II sveikinimus Lietuvai tapus ES nare ir Vatikano valstybės sekretoriaus kardinolo Angel Sodan laišką, kuriame Popiežiaus vardu prašoma aktyviai palaikyti Europos krikščioniško paveldo paminėjimą rengiamoje ES konstitucinėje sutartyje.

Prašymas motyvuojamas tuo, kad europietišku vertybių susiformavimui didelę įtaką darė krikščionybė.

Europos Sąjunga mėgins susitarti dėl naujosios Konstitucijos vėliausiai iki Viršūnių Tarybos posėdžio, kuris šaukiamas birželio 17 dieną.

VERSLO VADYBOS STUDIJOS

Vadovus pagal Vakarų Europos standartus Lietuvoje ugdančios verslo vadybos mokyklos “Baltic Management Institute” (BMI) paskaitos nuo rudens vyks naujajame Vilniaus verslo centre - dangoraižio “Europa” 31-ajame aukšte esančioje konferencijų salėje.

Tai numatyta pasirašytoje trišalėje paramos sutartyje tarp “Baltic Management Institute” (BMI) bei nekilnojamojo turto plėtros bendrovės “Hanner” ir “Penkių kontinentų” įmonių grupės. BMI administracija į naujas patalpas “Europos” verslo centre persikels liepos mėnesį.

Lietuvos verslo atstovai lankėsi Čikagoje pagal JAV Kongreso finansuojamą programą “Open World” ir ta proga sustojo ir Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, kuriuos čia matome su pačiu Stanley Balzeku, vidury, bet muziejus siūsdamas nuotrauką, “užmiršo” pažymėti jų vardus ir pavardes.

AUSTRIJA TIESIA RANKĄ LIETUVAI

Vilnius, gegužės 21 d. (ELTA). Austrija tiesia ranką Europos Sąjungos (ES) naujokei Lietuvai ir siekia šią Baltijos šalį kuo išsamiau pristatyti savo gyventojams, taip pat didinti abipusį ekonominį, kultūrinį bendradarbiavimą, investicijas, turizmą.

“Austrija ypač seka įvykius Lietuvoje ir siekia kuo išsamiau pristatyti ją savo gyventojams. Pastaruoju metu Austrijos žiniasklaidoje labai dažnai rašoma apie Lietuvą ir austrų susidomėjimas ja yra didžiulis. Ketvirtadienį Vilniuje, Senojo arsenalo muziejuje surengėme muzikos vakarą, kuriame dalyvavo apie 50 Lietuvos svečių, šiandien Austrijos prekybos, vyno ir turizmo ekspertai pristato šių sričių privalumus”, - spaudos konferencijoje Vilniaus viešbutyje “Novotel” sakė Austrijos ambasadorius Michael Schwarzinger.

Austrijos verslo rūmų viceprezidentas Richard Schenz pažymėjo, kad Lietuvos ir Austrijos prekybos apimtys bei investicijos suaktyvėjo dar

prieš Lietuvai tariant ES nare. 2003 metais bendra šalių prekybos apimtis sudarė beveik 145 mln. eurų - pagal ją Lietuva tapo svarbiausia Austrijos prekybos partnere Baltijos šalyse.

Pernai Austrijos eksportas į Lietuvą išaugo 58,8 proc. ir sudarė 113,5 mln. eurų (391,5 mln. litų), o importas iš Lietuvos išaugo 15,7 proc. ir siekė beveik 32 mln. eurų (110,4 mln. litų).

Pasak jo, šiandien Lietuva ne tik patikima ir perspektyvi prekybos partnerė, bet ir patraukli bei įdomi vieta tiesioginėms investicijoms. Šių metų pradžioje Lietuvoje aktyviai veikė 30 austriško kapitalo įmonių bei 10 Austrijos kompanijų atstovybių.

Prioritetinės yra transporto, energetikos, sveikatos apsaugos, aplinkosaugos ir turizmo sritys, kuriose gali pasitarnauti Austrijos kompanijų kompetencija bei patirtis.

Austrijos verslo rūmų atstovas informavo, kad tolesnei verslo plėtočiai bei kultūriniam

mainams ypač gali pasitarnauti gegužės 27 dieną Vienoje vykianti Baltijos valstybių diena. Renginio metu Austrijos verslo visuomenei bus išsamiau pristatytos investavimo galimybės Lietuvoje, jame dalyvaus ir buvęs Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus.

Austrijos nacionalinio turizmo biuro regiono vadovas Bo Shou Lauridsen pateikė informaciją apie pagrindinius Austrijos turizmo traukos centrus - Vieną, Zalcburgą, Tirolį ir Mejerhofeną. Pernai šalies įplaukos iš turizmo sudarė 14 mlrd. eurų, o iš eksporto buvo gauta 79 mlrd. eurų pajamų. Kasmet šalį aplanko apie 28 mln. turistų.

Austrijos pareigūnai teigė, kad Lietuvos ir Austrijos turizmui plėtoti tikimasi įkurti strateginę grupę ir bandyti organizuoti įvairius renginius, į kuriuos atvyktų kuo daugiau žmonių.

Verslo rūmų atstovas taip pat patikino, jog Austrijos rūmai labai lanksčiai taikys nustatytus 7 metų darbo rinkos ribojimus ir sudarys galimybę šalyje dirbti jauniems žmonėms.

PUNSKA LIETUVOS IR LENKIJOS VYRIAUSYBIŲ VADOVAI

Vilnius, gegužės 21 d. (ELTA). Šeštadienį Ministro Pirmininko Algirdo Brazausko vadovaujama delegacija vyksta vienos dienos vizito į Lenkiją, Punkską.

A. Brazauskas Punske susitiks su Lenkijos vyriausybės vadovu Marek Belka, dalyvaus Lietuvių kultūros namų atidaryme.

Kaip praneša Vyriausybės spaudos tarnyba, dvišaliame Premjerų susitikime bus aptariami abiem šalims aktualūs infrastruktūros klausimai: Lietuvos - Lenkijos elektros tilto, “Via Baltica”, “Rail Baltica” projektų įgyvendinimas, taip pat tautinių mažumų poreikiai.

Vizito Lenkijoje metu ministras pirmininkas A. Brazaus-

kas lankysis ir Seinuose, kur susitiks su lietuvių bendruomenės atstovais.

Drauge su premjeru į Punkską vyksta Užsienio reikalų ministerijos, Vyriausybės kanceliarijos pareigūnai.

Punsko Lietuvių kultūros namų atidarymas yra vienas iš Lietuvos ir Lenkijos draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutarties pasirašymo dešimtmečio minėjimo renginių.

Punkskas yra ryškiausias lietuviškos kultūros ir švietimo židinys Lenkijoje. Lenkijos lietuvių bendruomenės pastangomis už krašto lietuvių gyventojų lėšas Punske nupirktas žemės sklypas, kuriame 1985 metais pradėti statyti Lietuvių

kultūros namai. Šių namų statybą finansavo Lenkijos ir Lietuvos Vyriausybės.

Du dešimtmečius statytų Lietuvių kultūros namų Punske plotas - 2,5 tūkst. kv. metrų. Juose yra 300 vietų žiūrovų salė, darbo su jaunimu patalpos, trys svečių kambariai, yra patalpos kavinei. Punsko valsčiaus kultūrinėje veikloje dalyvauja arti tūkstančio žmonių. Daugiau kaip 5 tūkst. gyventojų turinčiame Punsko valsčiuje gyvena apie 80 proc. lietuvių, todėl ji vadinama lietuviškiausiu valsčiumi Lenkijoje.

Pagal paskutinio surašymo duomenis, iš viso Lenkijoje gyvena apie 5,8 tūkst. lietuvių, daugiausia susitelkusių Punsko ir Seinų valsčiuose.

MEMORIALAS IŠSKIRTINEI ASMENYBEI

(Užtupas, V. Saliamonas Banaitis. Spaustuvininkas, kultūros veikėjas, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras. V., 2002)

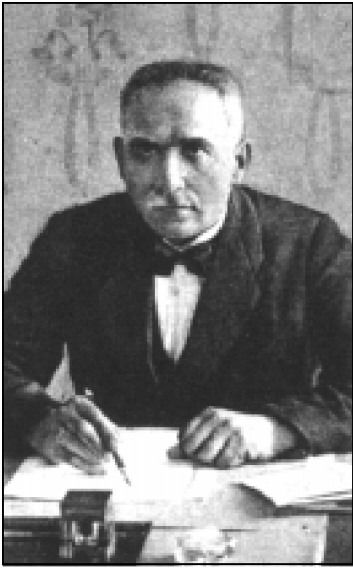
Valdemaras Michalauskas

“Visuomenė tik dabar su-pranta,kokio darbininko ji yra netekusi Saliamono Banaičio asmenyje ir kiek ji yra skolinga šiam kilnios sielos vyrui” - 1933 m. gegužės 7 d., atsisveikinant su velioniu, kalbėjo buvęs Lietuvos Valstybės Tarybos narys dr. Martynas Yčas. Amžininkai, deja, neretai nusipelno tokio priekaišto. Dar dažniau jo verti palikuonys, kurie, kasdieninės skubos vejami, neberanda laiko savo pirmtakų prisiminti. Taip, nebežinant, iš kur ateita, pa-mažu prarandamos gairės, kur einama.

Galbūt toks nerimas ir buvo Viliui Užtupui viena iš paskatų parašyti knygą apie Saliamoną Banaitį. Juolab, kad nušvie-čiama asmenybė autoriui yra artima, nes daug metų paskir-ta raštų spausdinimo bei leidy-bos Lietuvoje istorijos tyrinė-jimams.

Iš monografijos pradžioje pateiktos politinės ir kultūrinės Lietuvos padėties spaudos draudimo metais apžvalgos nesunku suvokti, kodėl spaus-tuvininkas S. Banaitis atsidūrė pirmose kovotojų gretose už lietuvišką spaudą ir šalies nepriklausomybę. Nekelia abejonių autoriaus teiginys, kad S. Banaitis tapo spaus-tuvininku visų pirma iš didelės meilės Lietuvai.

Tad tokiai asmenybei, su-sisteminę kruopščiai surinktus S. Banaičio gyvenimo ir veik-lo faktus, gausiai iliustravęs juos nuotraukomis, ir surengę paminklą knygos autorius, tuo bent iš dalies sugrąžindamas skolą nenutrinamai šalies isto-rijoje įrašytam vardui. Prieš akis iškyla ryškus paveikslas žmo-gaus, teigusio, kad tautą didiems darbams pirmiausia įkvepia dvasia, kilni idėja, kurią visuo-met turi lydėti kryptinga veikla, pasiaukojimas, sąžiningumas - nepaisant, kur dirbtum. Juk S. Banaitis, kaip ir dauguma ano meto tautinio sąjūdžio pirm-eivių, tebuvo tik paprastas ūkininkų sūnus, per nuolatinius kasdienius darbus neturėjęs kada siekti aukštesnių mokslų. Tačiau savo prigimtimi, pažiū-romis skyrėsi nuo daugelio kitų: buvo uolus dar draudžiamų lietuviškų raštų skaitytojas ir platintojas, pažangaus ūkinin-kavimo propaguotojas, tautinės savimonės puoselėtojas, vienas pirmųjų ėmė kurti lietuviškas spaustuves. Galiausiai - Ne-priklausomybės Akto signa-taras, valstybininkas, ūkio ad-ministratorius... Bet tokios įvairialypės veiklos žmogum ir tapo todėl, kad labai mylėjo Tėvynę, turėjo sveiką sodiečio

Saliamonas Banaitis

nuovoką ir praktinį protą, kas vertė imtis tų darbų, kurių ne-buvo galima atidėti. Derinosi prie kintančių laiko reikalavimų ir sąmonino žmones suvokti, kad jie - tauta, turinti teisę savarankiškai gyventi. Šiam tik-slui skyrė visas savo jėgas.

Dabar, kai kasdieninė prak-tinė veikla pernelyg dažnai ima gožti aukštesnius idealus asmeninių interesų naudai, la-bai pasigendame per visą monografiją leitmotyvu ein-ančio vientiso, principinio S. Banaičio nusistatymo bendrų-jų pilietinių vertybių atžvilgiu. Partiškumas, kaip kad pati žodžio kilmė sako, visuomet tegali būti tik dalinis. Todėl S. Banaitis visą savo gyvenimą tvirtai siekė išlikti aukščiau jo: taikė besivaidijančius, vienijo pakrikusius, būrė žmones į krūvą prasmingam darbui. Tas žmogiškas nuoširdumas neli-ko nepastebėtas Jono Aisčio, kuris S. Banaitį apibūdino žodžiais: “Didelio vardo ir majestoto lietuvis”. Nuo savęs pridursime: deja, labai primir-štas! Todėl labai sveikintinos pastangos grąžinti šį vardą į mūsų tautinę savivoką.

Visais atvejais nėra lengva pateikti objektyviai visapusišką žmogaus veiklos vertinimą. Juo labiau, kad nuo S. Banaičio žmonių kartos skiria jau 70 metų tarpas. V. Užtupas, žinodamas, kad S. Banaičio būta labai kuklaus ir nemėgusio savo nuopelnų garsinti, jau prieš ke-liolika metų susisiekė su S. Ba-naičio šeimos nariais ir gim-i naičiais ir kantriai, po kruope-lytę, kaupė medžiagą savo būsimai knygai. Ją papildė archyvų, per daugelį metų spau-doje pasirodžiusių laikraščių ir žurnalų duomenimis. Pastangos nenuėjo veltui. Monografijoje pavyko labai tikroviškai at-skleisti S. Banaičio asmenybę, iš tiesų “majestotiškai” išky-lančią aukščiau jo bendražygių ir bendradarbių. Iš nuoseklaus, chronologinio pasakojimo,

STACY LEE

ARTOJAU! DIDVYRI TĖVYNĖS!

*Tai buvo vasara be vyturio giesmės,
laukinės ordos žemės kūną draskė,
ir nemunai krauju pasruvę plaukė,
o Tu giliai giliai gyvenimu tikėjai,
pavirtęs sakalu veržlioj jaunystėj,
artojau, didvyri Tėvynės.*

*Sava drąsa Tu pakreipei epochos vagą -
ne keliais klupdami vergijon ėjom,
mirtim atpirkęs nuodėmes ir baime
visų, kad pardavė Tave už Judo grašį,
kai Tu giliai giliai gyvenimu tikėjai
veržlioj jaunystėj, girių sakalėli.*

*Juodasis Angelas aštriais sparnais
neužslopino Tavo laisvės šauksmo,
dešimtmečiais tekėjo nemunai
ir lėbavo menkystė, smurtas ir apgaulė,
o ant apleisto smėlio kauburėlio
skaisti žvaigždė Tau virš galvos spindėjo.*

*Ir vėlei vasara, ir vietoj žiedo rožės
šią savo giesmę, vėjo apraudotą,
kaip sūrią ašarą dedu prie kojų,
lietuviškų miškų ištikimasis broli.*

JAPONIJOS VYRIAUSYBĖS PARAMA LIETUVOS KULTŪRAI

Japonijos Vyriausybė Lie-tuvos muzikos akademijai skyrė 48 mln. jenų (apie 1,57 mln. Lt) naujiems muzikos instrumentams įsigyti.

Lietuvos muzikos aka-demijos projektas muzikos instrumentarijui atnaujinti Japonijos Vyriausybės kon-kursą grantui gauti laimėjo

būdingo visiems knygos sky-riams, skirtų tiek paties S. Ba-naičio, tiek ir jo artimųjų apa-rašymams, matai, kad visa gi-minė, kiekvienas jos narys, pa-sižymėjo sveika iniciatyva. Visuose juose įsikūnijęs iš kar-tos į kartą perėjęs S. Banaičio išskirtinis veiklumas, kuris jį lydėjo visą gyvenimą - ir dirbant pieno separavimo punkte, ir steigiant spaustuvę, banką, laivininkystės bendrovę. Atsa-komybę už savo veiksmus S. Banaitis jautė ne vien tada, kai buvo Valstybės Tarybos narys. Neturėjęs sąlygų jaunystėje įgyti aukštesnio išsilavinimo, S. Ba-naitis imasi universitetinių studijų jau gyvendamas savo amžiaus rudenį!

Sisteminu leidiniu pateik-tos išsamios žinios apie tauraus patrioto S. Banaičio gyvenimą ir veiklą turėtų palengvinti pastangas, siekiant sugrąžinti garbingą signataro vardo spin-desį. Anuomet S. Banaičiui dabartinių signatarų “persona-linių” sklypų ir rentų praktika būtų atrodžiusi visai taip pat smerktina, kaip ją kad šiuo metu smerkia dauguma Lietu-vos gyventojų. Vienintelė pa-ties S. Banaičio “privilegija” buvo griebtis to darbo, kurio žmonėms labiausiai reikėjo ir kiti prie jo mažiausiai veržėsi.

Pavardžių ir vietovardžių rodyklės, svarbiausių S. Ba-naičio gyvenimo datų sąrašas padeda greitai surasti trijų šimtų puslapių monografijoje norimą informaciją. Būtų pravertęs ir knygos turinio trumpas aprašymas anglų kal-ba, ypač todėl, kad jau ne pir-ma Banaičių giminės karta yra gimusi Amerikoje. Daug kam iš tų atžalų ji būtų raktas į jų šeimos, giminės istoriją.

2002-aisiais finansiniais me-tais. Šiomet į muzikos aka-demiją jau atkeliavo šie nauji ir brangūs instrumentai: 2 koncertiniai ir 10 kabinetinių “Yamaha” fortepijonų, pilni pučiamųjų (28 pavadinimai) ir mušamųjų (31 pavadini-mas) instrumentų komplek-tai bei įvairūs jų aksesuarai. Beveik visi jie pagaminti Japonijos firmos “Yamaha”.

Pasak Lietuvos muzikos akademijos vadovų, ši para-ma akademijai ypač reikš-minga, nes visi turimi instru-mentai yra gerokai susidė-vėję, o simfoniniam orkestrui skirto pilno mušamųjų ins-trumentų komplekto aka-demija niekada neturėjo. 2003 m. Vyriausybės aka-demijai suteiktoms patal-poms Kongresų rūmuose užpildyti taip pat trūko ins-trumentų. Naujaisiais instru-mentais grojama specialybės pamokose, įvairiuose orkes-truose ir ansambliuose. Lie-tuvos visuomenė galės klaui-sytis japoniškais instrumen-tais atliekamos muzikos ak-ademijos rengiamuose vie-šuose nemokamuose koncer-tuose, kurių kasmet vyksta per 400.

Pažymint šios paramos Lietuvos muzikinei kultūrai suteikimą, Japonijos amba-sada Vilniuje ir Lietuvos mu-zikos akademija gegužės 26 dieną rengia iškilmes ir japo-nų muzikos koncertą. Iš-kilmėse dalyvaus Kopen-hagoje reziduojantis Japonijos ambasadorius Gotaro Oga-wa, Lietuvos užsienio reikalų ministerijos ir Muzikos aka-demijos vadovybė. Iškilmių akcentas - japonų muzika, at-liekama naujais Japonijos vy-riausybės dovanotais muzi-kos instrumentais.

Koncerte dalyvaus Lie-tuvos muzikos akademijos garbės daktarė, marimbi-ninkė iš JAV Linda Maxey, saksofonininkas Petras Vyš-niauskas, garsi japonų pia-nistė, Londono Karališkosios muzikos akademijos dėstyto-ja Tamami Honma, Lietuvos muzikos akademijos muša-mųjų ir pučiamųjų instru-

mentų ansambliai. Daugelis japonų autorių kūrinių Lie-tuvoje bus atliekami pirmą kartą. Naujuosius instru-mentus bus galima apžiūrėti specialiai parengtoje ekspo-zicijoje, taip pat bus rodoma filmuota medžiaga.

Nuo Japonijos amba-sados Vilniuje įkūrimo 1997 m. Lietuvoje kasmet rengia-mas Japonijos vyriausybės neatlyginamos paramos kultūrai pagal Oficialiosios pagalbos plėtrai programą konkursas.

Japonijos vyriausybės fi-nansinė parama, vadinamie-ji kultūros grantai, buvo paskirti Nacionaliniam M. K. Čiur-lionio dailės mu-ziejui (1,85 mln. Lt vaizdo ir garso aparatūrai įsigyti), Nacionalinei M. Mažvydo bibliotekai (1,55 mln. Lt vaizdo ir garso aparatūrai įsigyti), Vilniaus universite-to Orientalistikos centrai (1,4 mln. Lt japonų kalbos mokymo laboratorijai įsigyti), Vytauto Didžiojo univer-siteto Japonijos studijų cent-rui (1,04 mln. japonų kalbos mokymo laboratorijai įsi-gyti), Lietuvos nacionali-niam muziejui (1,3 mln. litų, už kuriuos 2004 m. bus įsi-gyta restauravimo ir konser-vavimo technikos).

Dideles lėšas Lietuvos kultūros ir švietimo įstaigoms Japonijos vyriausybė skiria, siekdama išreikšti japonų pa-garbą Lietuvos kultūrai, o kar-tu ir atskleisti giliai draugiškus Japonijos žmonių jausmus Lietuvos žmonėms.

Spaudos draudimo metu Lietu-vos knygnešys atneša iš Prūsi-jos lietuvių kalba spausdintas knygas.

Tautininkų žinios

Gedimino pr. 22, LT-2600 Vilnius, Lietuva
Tel. (5) 2624935, faksas (5) 2617310
El. p. lietauta@takas.lt; http://www.lts.lt
Redaktorius A.R. Tilindis

JORĖ VĖL ATRAKINO DANGŲ IR ŽEMĘ (Tautininkų žinios Nr. 8, 2004 balandžio mėn.)

Šiomet jau aštuntą kartą buvo švenčiama pirmosios pavasario žalumos šventė Jorė. Balandžio 24-25 dienomis, nepabūgę rūškano dangaus, į Kulionyse šalia Observatorijos esančią Molėtų krašto muziejaus Etnografinę sodybą rinkosi žmonės iš visos Lietuvos, pasiryžę nepraleisti progos kartu su atbundenčia gamta įsijungti į pavasarinio gyvybės prisikėlimo ratą. Lietuvos romuviai sukviesti Molėtų Romuvos ir Molėtų krašto muziejaus kasmet švenčia savo Naujuosius metus - didžiąją Jorės dieną. Septynis metus Jorės šventėjus Kulionyse giedra ir šiluma lepinęs Dievulis, tartum norėdamas išbandyti švenčiančiųjų pasiryžimo tvirtybę, šiomet nepagailėjo lietaus lašų. Bet dangiškojo vandens srovių nepabūgo apie pusę tūkstančio šventėjų. Buvo čia svečių iš Latvijos, Kalifornijos, Norvegijos ir net iš tolimosios Korėjos. Labiausiai prisiekusieji šventės dalyviai rinkosi jau šventės išvakarėse, penktadienį balandžio 23 d. Lenktinio ežero pakrantėje išaugus palapinių miesteliui vakaros sutemas skrodė pakilus būgnų tratėjimas ir „Žalvarinio“ giedorių giesmės.

Pirmąją Jorės dieną visi rinkosi talkai. Pasiruošimo darbas šventinėms apeigoms nuo seno buvo svarbus pačios šventės dėmuo. Tvarkydami šventinę erdvę šventės dalyviai kūrė Darną aplinkoje ir savo viduje. Po šventinės talkos protėvių pirtyje visi Visatos pradai - ugnis, akmuo, vanduo, oras, garas, medis, žemė teikė dieviškąsias Galias švenčiančiųjų dvasiai ir kūnui. Išsikaitinę, išsipėrę ir išsimaudę gėlame Lenktinio ežero vandenyje švaria ir pakylėta siela persikūniję visi ėjo prie vakaro laužo ugnies. Čia buvo rodomas režisieriaus A. Tarvydo filmas apie mitologą profesorių Norbertą Vėlių, giedama ir kalbama apie senojo baltų tikėjimo nūdieną.

Antrąją Jorės dieną iš ankstyvo ryto atsivėrė dangus ir pasrūvus lietaus srovėms atrodė, kad švęsti bus neįmanoma. Iš tolimesnių miestų skambino - klausė ar neatidėsime šventinių apeigų. Apie tai negalėjo būti nė kalbos - lietus tebuvo tik paliudijimas, kad pavasarinis Perkūnas iš ties atrakino dangų ir paleido rasą, kad prasidėjo tikras gamtos atbudimas ir prisikėlimas iš žiemos kalėjimo.

Pasveikinti Romuvos Krivio ir užkaitę didįjį aukų katilą su šventiniu viralu, švenčiantieji

damia eiseną patraukė į Kulionių piliakalnį. Užlipę ant pilies kalno, nusilenkę Kulionių pilies gynėjų ir mūsų tautos dvasinio paveldo puoselėtojų vėlėms, pasveikinti Lietuvos Romuvos Krivio Jono Trinkūno ir Molėtų Vaidilos Jono Vaiškūno, klausėmės Veronikos Povilionienės giesmių, skirtų garbiųjų protėvių žygių atminimui. Lietuvių tautos laisvės ir tikėjimo gynėjų krauju persisunkusiame šventkalnyje susirinkusieji dėkojo protėvių vėlėms, kad yra lietuviais, kad vis dar gyvi, kad turi savo būtovę, savo tikėjimą.

Sugrižę į stebyklą, vedini Krivio ir Vaidilos nuo Kulionių piliakalnio atsinešta ugnimi užkūrę Šventosios ugnies Aukurą, aukojome Didiesiems Tautos Dievams - Aukštėjui, Perkūnui, Vėlinui ir Žemynai, dėkojome už dar vienus Pasaulio metus, už galimybę ir vėl pasisemti Galių iš atgyjančios gamtos srovių ir sprogimų. Vėliau vienas paskui kitą visi iškilmingai aukojo Perkūno šventovei atvežtus akmenis. Kiekvienas apsakė - iš kur akmuo atkeliavo ir dėdamas savo atvežtą akmenį į metai iš metų augantį akmenų kalnelį tarė linkėjimus susirinkusiems ir kylančiai Šventovei. Kai Krivis iššventino paaukotuosius akmenis ir darnus rankomis susikabinusių šventės dalyvių ratelis giedodamas keletą kartų apėjo Perkūno šventovę - prasidėjo apeiginės vaisės. Sūpuoklės, šokiai, rateliai ir dainos įtraukė į šventinį sukūrį ir jauną ir seną. Muzikanto Valdo Striužo muzikai ir „Giliuko“ jaunimo šokiams nebuvo abejingų.

Už Etnografinės sodybos vartų plušėjo tautodailininkas Rimantas Ordinas, mokydamas visus norinčius tradicinių baltų papuošalų gamybos paslapčių. Tautodailininkė Dalia Lovčikienė suteikė galimybę įsigyti jos unikalių karpinių senosios baltų pasaulėžiūros tema. Vais-tažolių firma „Herba Humana“ visus vaišino karšta lietuviškų žolelių arbata.

Šventei besibaigiant dangus nusigiedrijo. Kantriai šventės dalyviai dar kartą buvo pakviesti į dūmimą pirtį... Iki kitos Jorės!

P.S.: Dėkojame Kultūros ministerijai, Kultūros ir sporto rėmimo fondui, Utenos apskrities viršininko administracijai už suteiktą finansinę paramą. Ačiū Vilniaus Pedagoginio Universiteto Fizikos ir technologijos fakulteto, bendrovės „Molėtų švara“, firmų „Sintagma“ bei

Vasario 16-osios gimnazijos ansamblis gegužės 2 d. Strasbure (Prancūzijoje) atstovavo naujųjų ES narių pristatyme .
M.D.Smitienės nuotr.

NELAIKYKIME RELIGIJOS ATPIRKIMO OŽIU

Aleksas Vitkus

Jei nemažai žmonių yra nusivylę bet kokia religija, ar net pačiu Dievu ir jo tvarkomu pasauliu, tai tuo nereikėtų stebėtis. Daug ko nesuvokiame, ir nors kartais mums yra tikrai lengva suprasti Jo žingsnius, vis tiek noriu pasakyti, kad Jis, ar Ji, ar Tai, yra, ar turėtų būti mūsų pripažintas ir priimtas, nors ir ne visada suprastas. Šiandien pergyvename pasaulinio masto teroro ir žmonių teisių pažeidimo veiksmus, todėl čia ir noriu su skaitytoju pasidalinti skirtingomis negu įprasta mintimis apie Dievą ir religijas.

Ar tai ne tas pats Dievas, apie kurį mes kartais girdime, ar skaitome, kad Jis žydams būk tai davęs visą Vakarų kranto žemę Palestinoje? Ieškojau Šventajame Rašte, kur Dievas būtų tai pažadėjęs, bet neradau. Nebent skaityti tokį Jo pasakymą: „...nužengiau išgelbėti iš egiptiečių rankų ir nuvesti iš to krašto į gerą ir erdvų kraštą, į kraštą, tekančią pienu ir medumi, į šalį kanaaniečių, hetitų, amariečių, perizitų, hivitų ir jebusitų“ (Iš 3, 8). Taip, Jis gal ir nuvedė juos ten, bet žemės jiems neatdavė, ir visus kitus ten jau gyvenančius neišvarė. Kitaip sakant, kaip ten bebuvę, tai jau pačių žydų reikalas. Jei skaityti Senąjį testamentą ir toliau, žydai kariauvo, ir labai žiauriai, ir prieš maždaug 3,000 metų išstūmė visas tas ten gyvenusias tautas (žrk. Skaičių, Pakartoto Įstatymo ir Jozuės knygas).

Žydai, atrodo, ir šiandien

„Herba Humana“ vadovams ir asmeniškai Giedraičių ambulatorijos direktoriui Virgilijui Rimavičiui, be kurių pagalbos šventė būtų netekusi didelės dalies žavesio.

Jonas Vaiškūnas
Molėtų krašto muziejaus skyriaus vedėjas,
Molėtų Romuvos vaidila

kariauja įsitikinę, kad jų Dievas jiems atidavė tas žemes. Jie kerta alyvų medžių sodus ir giraites, varo iš ten palestiniečius ūkininkus, ir ten savo naujose sodybose stato ir ruošia sau patogumus, kaip vilas su maudymosi baseiniais ir pan., iš kurių po poilsingo savaitgalio vyksta gerais, tik jiems skirtais keliais, atgal į Jeruzalę. Iš kitos pusės, palestiniečių Dievas, atrodo, yra davęs jiems leidimą gintis ir priešintis, bombomis išsprogdinant ir nekaltus žydus, šikant ir moteris ir vaikus, į orą, jei tokie sprogdintojai mano, kad tai jiems padės stabdyti žydų užmačias. Dar daugiau, jų Dievas esą net žada tiems „herojams“ teroristams vyrams aname gyvenime parūpinti gražių moterų.

Bet Dievas juk nepraleidžia visą savo laisvalaikį duodamas prieštaraujančius patarimus žydams ir musulmonams. Kai kurie katalikai tvirtina, kad Dievas kartais kalba ir popiežiui, ir už tai popiežius jaučiasi neklystančiu. Todėl jis ir jo vyskupai kartais ir ignoruoja vaikus, kuriais piktnaudžiauja kai kurie kunigai. Gal todėl ir moterys negali būti kunigais. Ne, taip Dievas juk negali daryti. Tai turbūt piktoji Dvasia, kuri kuždėdavo kai kuriems popiežiams tiesiai į ausį. Gal už tai tariami eretikai, netikėliai, kurie nesutikdavo su bet kokia kad ir pačia nereikšmingiausia katalikų doktrina, ir buvo deginami ant laužo, lygiai taip kaip ta pati piktoji Dvasia patardavo ir protestantams kaip į kitą pasaulį paleisti atskalūniškus katalikus.

Kai teroristai Amerikoje, Irake, Izraelyje, Afganistane, Ispanijoje, Kosovo, Airijoje, ar dar kitur pasiunčia nekaltus žmones į aną pasaulį, jie dažniausiai sakosi tai darą dėl religijos. Ir vis randa patogų pasiteisinimą, nes „Dievas yra

mūsų pusėje“, arba „Dievas mums atidavė tą žemę“. 2001 metų rugsėjo 11 dieną žuvo daugiau dviejų tūkstančių nekaltų žmonių, o Osama bin Laden ir jo Al Qaeda pasekėjai, vykdydami tuos baisaus teroro veiksmus, vien tik kartojė, kad jų „Dievas yra didis“.

Senas, dažnai kartojamas pasakymas, ar klišė, sako, jog „daugiau žmonių žūna dėl religijos, negu dėl kokios kitos priežasties“. Tik pagalvokim, Kryžiaus karai, inkvizicija, kruvini Europos karai tarp katalikų ir protestantų, skerdynės tarp musulmonų ir indų. Ar religija iš tikrųjų atsakinga už visas tas žudynes? Jei taip, tai gal reikėtų ją uždrausti?

Gal kas ir gali suskaičiuoti, kiek žmonių žuvo dėl religijos kaltės, bet manęs tai neįtikina, kad religija yra didžiausia pasaulio žudikė. Kas nors taip gal ir pagalvoja, bet vėl - prisimin-kime Hitlerį. Ar jis vadovavosi kokiais nors religiniais principais, kai jis nutarė „sutvarkyti“ žydų problemą? Juk jis buvo krikščionis, narys tos religijos, kurios įsteigėjas Kristus sakydavo: „Mylėk savo artimą, kaimyną, ir net priešą“. Kokią religiją praktikavo Stalinas, kai jis savo žudynėmis pralenkė net Hitlerį? Juk komunizmas yra tik jau seniai susikompromitavusi filosofinių, ekonominių ir socialinių / politinių pažiūrų sistema, o ne kokia nors religija.

Kai trys didžiosios į vieną Dievą tikinčios religijos, tikriau sakant jų pasekėjai, nuožmiai kariauja net ir per jų taip vadinamas didžiąsias šventes, yra taip lengva kaltinti Dievą ir jo religijas. Aš, betgi, sakyčiau, kad ne religijos žudo kaltus ir nekaltus. Žmonės patys žudo žmones. Taigi, už praėjusius nusikaltimus pagaliau nustokime kaltinti kitų religijų pasekėjus.

Izraelyje ir Palestinoje, abi pusės turi nustoti tvirtinti, kad „Man tą žemę davė Dievas“. Ar nesame apie tai pakankamai skaitę ir girdėję? Abi pusės (Nukelta į 11 p.)

RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 31 d. 8:30v.r. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 13 d., sekmadienį 3:00 val. p.p. Tragiškojo birželio (1941) paminėjimas Latvių parapijoje, Andrews (W. 152-a gatvė) ir Detroit Ave. Rengia Clevelando Baltiečių komitetas.

BIRŽELIO 20 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 12 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 25-26 d. Lietuvos Vyčių Vidurio centrinės apylinkės šventkelionė – Dievo Motinos parapijos patalpose.

SPALIO 9 d. 5:30 v.p.p. Sergančių patepimo mišios Šv. Jurgio bažnyčioje.

LAPKRIČIO 14 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

(Atkelta iš 10 p.)
NELAIKYKIME...

nori vieną kitą iš ten išstumti, ir abi pusės per tiek metų atliko visą eilę žiaurumų. Per daug ten yra tokių, kurių širdyse tūno neapykanta ir žudynės, todėl abi pusės yra vienodai kaltos, kad neranda taikingo sprendimo.

Viso tos žudynės neturi nieko bendro su Dievu ar su religijomis. Tai yra darbas fanatiškų kvailių, idiotų ar oportunistų, kurie, kurstydami neapykantą, iš to gauna tam tikrą nesveiką pasitenkinimą, politinę galią ar taip įsigyja žemiškų turtų. Tokiems žmonėms motinų, tėvų, sūnų, dukterų, seserų ir brolių, draugų, mokyklų, bažnyčių, sinagogų ar mečečių pasaulis neegzistuoja, ar yra jiems bevertis. Noriu dar pridėti, kad tai reikėtų taikyti ir kai kuriems amerikiečiams, kurie siunčia Šventojoje žemėje bekariaujančioms pusėms ginklus, pinigus ar bet kokią kitokią paramą.

Ar yra vilties? Paskutiniai archeologų, žydų ir ne žydų, atradimai ir kasinėjimai esą duoda pagrindo manyti, kad

egzodo ar išėjimo istorija, kaip ji yra aprašyta Biblijoje, yra tik mitas ar legenda. Tvirtinama, kad būk tai nėra jokių tikrai rimtų istorinių įrodymų, kad žydai būtų klajoję po Sinajaus dykumas net 40 metų. Ir ne tik, ragams sugaudus, Jericho miesto mūrų sienos niekada nesugriuvo, bet ir tokio miesto visai esą nebuvo.

Jei taip iš tikrųjų būtų atvesti Biblijos pasakojimai, tai ir žydų Dievo buvimu galėtume abejoti. O kadangi ir krikščionybė remiasi Senuoju testamentu, tai turėtų griūti ir krikščionių Dievo sąvoka. Pagaliau prieitume ir prie Islamo religijos įsteigėjo pranašo Mahometo, kuris save kildino iš Abraomo. Jei netikėti Senuoju testamentu, tai nebuvo nei Abraomo, nebuvo pranašu nei Mahometas. Ar tikrai? Ne tai tik alegorija, kurią panaudokime religijų susitaikymui ir tolerancijai, kurios mus moko ir dabartinis popiežius Jonas Paulius II.

Juk visos vieną Dievą išpažįstančios religijos, kiek aš žinau, kalba ir moko apie meilę ir taiką. Jų pagalba mes stengiamės būti teisingi ir vargšams labdaringi. Religija mus veda į

ĮVAIRENYBĖS

"ŠUOLIS PER GEDIMINO PROSPEKTĄ" ĮVERTINTAS 2000 LITŲ PINIGINIU PRIZU

Vilnius, gegužės 21 d. (ELTA). Gyvybės draudimo kompanijos "Commercial Union Lietuva" inicijuoto fotografijų konkurso "Mes ir Gedimino prospektas" nugalėtoju pripažintas profesionalus fotoreporteris Ramūnas Danisevičius. Už nuotrauką "Šuolis per Gedimino prospektą" draudimo bendrovė autorių apdovanojo 2000 litų piniginiu prizu.

R. Danisevičius juokauja, kad, norėdamas užfiksuoti momentą, atnešusį sėkmę fotografijų konkurse, visą valandą turėjo gulėti vidury sostinės Gedimino prospekto telkšančioje baloje. "Nuotraukoje įamžintą šuolį nufotografavau iš vadinamojo "varlės taško". Tai reiškia, kad fotografijoje momentas yra užfiksuotas iš varlės akių lygio, tačiau ar tikrai man teko gulėti baloje, telieka profesinė paslaptis", - pasakojo apdovanojimą pelniusios nuotraukos autorius.

Fotografijų konkurse "Mes

dorą gyvenimą atlaidumą, nuolaidumą, išganyką ir amžiną gyvenimą. Religija su-tramdo mūsų įgimtą savimeilę ir palinkimą į blogį. Žinoma, galima mylėti ir trokšti taikos ir neturint savyje religijos jausmo, nepripažįstant jokio Dievo. Tačiau, jei esi religingas, negali nenorėti teisingumo ir taikos, negali nekęsti neapykantos ir linkėjimo blogio savo kaimynui.

Religija negarantuoja, kad ją praktikuodamas būsi tobulas. Mes esame žmonės su Dievo mums duota laisva valia, todėl galime elgtis kaip paskutiniai nenusimanėliai, ar net kaip ir teroristiniai žudytojai. Bet, jei panaudosime tą laisvą valią geriems darbams, kai pavalgydinsime alkanus, rūpinsimės sergančiais, ir mylėsime net savo priešus, tik tada sulauksime šiame pasaulyje taikos. Pagaliau jei sudėtume viską, ką religija yra mums gero davusi, ir kas dėl jos kaltės buvo kentėta, tai tikrai pamatysime, kad Temidės svarstyklės aiškiai nukryps į religijos pusę, ir religijos ne-laikysime atpirkimo ožiu.

ir Gedimino prospektas" iš viso dalyvavo 28 tiek gerai žinomi profesionalūs, tiek mėgėjai fotografai, gyvybės draudimo bendrovei "Commercial Union Lietuva" atsiuntę daugiau nei 200 nuotraukų. Tarp jų yra ir vaizdų iš Eltos fototekos.

Nugalėtoją rinkusią specialią vertinimo komisiją sudarė Lietuvos fotomenininkų sąjungos valdybos atsakingasis sekretorius Stanislovas Žvirgždas, "Commercial Union Lietuva" generalinė direktorė Asta Ungulaitienė bei Gedimino prospekto rekonstrukciją kuruojantis Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narys Stanislovas Šriubėnas.

LAIŠKAI

NEPAVYKUSI PRICHVATIZACIJA

Buvę partizanai politiniai kaliniai ir tremtiniai, sąjūdininkai 1996 metų pradžioje, buvusiuose KGB rūmuose įrėngę Šv. Mergelės Marijos vardo Genocido aukų koplyčią. Ši koplyčia tai priminimas apie tautos kančią, kentėjusiųjų ir žuvusiųjų šiame bastijone atminties įamžinimas, kančių apmastyto, gyvenimo tikslo, švietimo ir maldos vieta.

2004-04-14 dieną Lietuvos gyventojų ir genocido tyrimo centras, savo direktorės D. Kuodytės iniciatyva, paslapčia ir neteisėtai likvidavo šią koplyčią.

Partizanai, politiniai kaliniai ir tremtiniai bei sąjūdininkai pakilo į kovą, kreipdamiesi į aukščiausias Lietuvos institucijas, reikalaudami, kad koplyčia būtų atstatyta. Tačiau D. Kuodytė nevykdė žmonių prašymų.

2004-05-18 LR Seimo žmogaus teisių komitetas dėl Lietuvos Sąjūdžio Vilniaus miesto susivienijimo "Labora" pareiškimo "Dėl Koplyčios KGB rūmuose neteisėto likvidavimo" svarstė koplyčios likvidavimo klausimus. D.Kuodytė komisijai nepateikė jokių argumentų dėl kurių galima buvo likviduoti koplyčią. Mes prisimename,

DIRVAI AUKOJO

V.Gruzdys,
Cleveland, OH 40
R.Kubiliūnas,
Wlby. H., OH 25
G.Čepas, Quincy, MA 20
M.Aukštuolis,
Cleveland, OH 20
B.Banaitis, Abington, MA ..5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

kad sovietų valdžia, komunistai ir komjaunuoliai aršiai kovojo prieš Bažnyčią ir tikėjimą. Išgrobta Bažnyčia sovietai paversdavo sandėliais. Matyt D.Kuodytei ilgam atmintin įsirėžė buvusių bendraminčių komunistų ir komjaunuolių "žygdarbiai" naikinant tikėjimą. Matyt, ji nepriklausomos Lietuvos laikmečiu pasistengė įgyvendinti išmoktas pamokas. Susidarė įspūdis, kad D. Kuodytė tebeveikia sovietiniais metodais. Turbūt D.Kuodytė likviduodama koplyčią norėjo prichvatizuoti šią patalpą. Seimo komisija neįtikino D.Kuodytę atstatyti koplyčią ir buvo nutarta komisijos posėdį pratęsti koplyčioje. Jos elgsena parodė neapsakomai žemą moralę, teisi-nių aktų ignoravimą, diktatorišką elgesį. Matyt, suprasdama apie savo neteisėtus veiksmus, sukėlusius daugelio žmonių nepasitenkinimą ir bijodama prarasti direktorės kėdę, ji įsipareigojo atstatyti koplyčią.

Gegužės 19 dieną koplyčia buvo atstatyta.

Manau, kad D.Kuodytės įvykdytu koplyčios likvidavimu turėtų susidomėti Lietuvos generalinė prokuratūra ir Lietuvos policijos generalinis komisaras.

Leonas Kerosierius
*Lietuvos Sąjūdžio Vilniaus m.
susivienijimo "Labora"
tarybos pirmininkas*

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ**

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Century 21
Leaders

Real Estate For You World

The Greens of Lyndhurst
5866 Mayfield Road
Lyndhurst, Ohio 44124

Ričardas Širvinskas
Realtor

440 749-2121
440 443-2100

rsirvinskas@peoplepc.com

- padėdų pirkti, parduoti, išsinuomuoti nekilnojama turta,
- atlietu nemokama nekilnojamo turto analizę,
- profesonalus statybos darbu įvertinimas,
- padėdų surasti finansavimą su minimaliu ar be pradinio įnašo

VISOS KONSULTACIJOS NEMOKAMOS IR KONFIDESIALIOS !

SPORTAS

HAMILTONO “KOVAS” – SENJORŲ KREPŠINIO MEISTERIS!

2004 metų ŠALFASS-gos vyrų senjorų (35 metų ir vyresnių) krepšinio pirmenybės surengė Detroito LSK Kovas, pirmininkaujamas Pauliaus Butkūno, kovo 27-28 dienomis, Detroito, MI.

Varžybose dalyvavo 5 klubai: Toronto Aušra, Hamiltono Kovas, Čikagos ASK Lituanica, Clevelando Žaibas ir Detroito Kovas.

Šeštadienį vyko preliminarinis ratas, kuriame buvo sužaista 5 rungtynės: Detroito Kovas įveikė Toronto Aušrą 69:68, Čikagos ASK Lituanica viršijo Hamiltono Kovą 60:49. D. Kovas laimėjo prieš 2003 metų meisterį - Clevelando Žaibą 85-81, H. Kovas nugalėjo Aušrą 78:60 ir ASK Lithuanica išėjo laimėtoja prieš Žaibą 72:62. Tuo būdu po preliminarinio rato komandos

išsirikiavo šia tvarka: 1) ASK Lituanica 2-0, 2) D.Kovas 2-0, 3) H.Kovas 1-1, 4) Žaibas 0-2, 5) Aušra 0-2. Lituanikai ir Žaibui aukštesnė vieta teko dėka geresnio taškų skirtumo.

Į finalinį ratą, kuris vyko sekmadienį, pateko pirmos 4 komandos varžytis dėl čempionato. Pirmame pusfinalyje susitiko ASK Lituanica ir Žaibas, kur žaibiečiai nelauktai atsirevanšavo už vakarykštį pralaimėjimą, įveikdami Lituanicą 69:62. Antrame pusfinalyje, įtemptoje kovoje H. Kovas viršijo D. Kovą 62:59. Finale, H. Kovas nesunkiai nugalėjo Žaibą 62:50.

Turnyras buvo prarastas sklandžiai ir geroje nuotaikoje. Reikia tikėtis, kad ateityje daugiau klubų “išaugins” senjorų komandas.

ŠALFASS Inf.

PADEKA “ŽALGIRIUI”

Kaunas padėjo savo didvyriams. Miesto rotušėje buvo sveikinami Kauno "Žalgirio" krepšininkai, iškovoję LKL aukso žiedus. "Šiomet buvo daug pergalių ir tik vienas skausmingas pralaimėjimas. Tikiuosi, kad kada nors varžovams sugrąžinsime skolą rungtyniaudami finalo ketverte Kaune",- vakar kalbėjo A.Sabonis.

"Tam, suprantama, reikalinga sporto salė",- pastebėjo A.Sabonis. -"Salei pastatyti reikalinga ne tik moralinė, bet ir finansinė parama".

Norisi "Maccabi" grąžinti skolą ir padaryti viską, kad aukšto lygio varžybos vyktų

Kaune. tam žinoma, reikia sporto salės. Kviečiu visus prisidėti prie sporto rūmų Kaune statybos idėjos ir mažiau kišti pagalius į ratus tiems, kurie ją palaiko,- kalbėjo Arvydas Sabonis.

Kaune vyko tarptautinis graikų ir romėnų imtynių jaunių turnyras, kuriame dalyvavo 121 sportininkas iš Lietuvos, Rusijos ir Lenkijos. Policijos mokymo centro salėje meistriškumu išsiskyrė Klaipėdos atletas Jurijus Krutko. Svorio iki 35 kg grupėje Jurijus anksčiau laiko įveikė visus varžovus ir iškovojo prizą.

LGITIC

Turnyro pagrindinis organizatorius Virgis Anusauskas pasuoja futbolą per rungtynes su Baltarusija.
R.Gedeikos nuotr.

FUTBOLO TURNYRAS

Šeštadienį birželio 5 d. Philadelphia, 9:00 v.r. įvyks ilgai laukiamas Šiaurės Amerikos lietuvių futbolo turnyras. Tai pirmas toks turnyras po 30 metų tylumos!!!

Iki šiol yra užsiregistravusių 8 komandos: Lituanica (Chicago), Florida, New Jersey (2), New York, Baltimore/Washington, Philadelphia (2).

Ambasadorius V. Ušackas ne vien tik atidarys turnyrą, bet ir žais Baltimorės/Washingtono komandoje. Mes visi gerai žinom apie jo meistriškumą krepšinio aikštėje - ypatingai nuo tritaškių linijos!!! Dabar mums bus proga pamatyti ar jo meistriškumas su futbolu yra toks pats kaip su krepšiniu!!!

Taip pat į turnyrą atvažiuoja iš Lietuvos Algirdas Višniauskas, Lietuvos futbolo federacijos vicepirmininkas. Atvažiuoja taip pat ir Rimas Klivecka, kuris, daugumos manymų, yra Amerikos Lietuvių geriausias futbolo žaidėjas. Jis taip pat buvo pirmas lietuvis, kuris treniravo bet kokią Amerikos profesionalią sporto komandą. Jis buvo New York Cosmos futbolo komandos treneris, kurioj

žaidė Pele, Beckenbauer ir Cianglia (tais laikais buvo patys geriausi žaidėjai visam pasaulyje).

Pastaba: Tie kurie norėtų žaisti futbolą, bet neranda komandos prie kurios galėtų prisirašyti, prašau paskambinti Virgijui Anusauskui (267-973-7599) arba parašykite jam e-mail: vanusauskas@yahoo.com.

Mes tikrai galėsime prijungti jus prie komandos ir jūs

turėsite progos žaisti istoriniame turnyre.

Po turnyro Lietuvių namuose įvyks smagus linksma-vakaris “Sveika vasara”. Bus progos susitikti su įvairiais žaidėjais, pašokti, padainuoti, pavalgyti skanius lietuviškus valgius. Susipažinti su naujais draugais ir smagiai užbaigti labai puikią, išpūdingą dieną.

Rimas Gedeika

Fixler Realty Group, Inc.

For first time home buyers, investors, or for those who wish to sell their homes, contact

LINAS MULIOLIS

216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

or visit our home on the web at www.fixlerrealty.com.

Fixler Realty Group, Inc.
Lyndhurst, Ohio

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.